

Toimintakertomus 2024

Sisällys

Toimintakertomus 2024.....	4
1 Johdanto	4
1.1 Missio, arvot ja visio	5
2 Strategia.....	6
2.1 SWOT-analyysi	7
2.2 Strategiset hankkeet.....	7
3 Talouspolitiikka, verotus, osaaminen ja digitalisaatio ja kv-asiat.....	8
3.1 Vaikuttamisen yleiskuva	8
3.2 Kestävä kasvu ja rahoituksen kehittäminen	9
3.2.1 Kestävän kasvun merkitys korostuu pk-yritysten liiketoiminnassa	9
3.2.2 Pk-yritysten maksu- ja rahoituspalvelut on turvattava ja niitä on kehitettävä	9
3.3 Verotus.....	10
3.3.1 Verojärjestelmän kannustettava yrittäjyyteen	10
3.3.2 Arvonlisäverotuksen alarajaa nostettiin	10
3.3.3 Verotusmenettelyn kehittämisessä otettava huomioon yritysten tarpeet	11
3.3.4 Kansainvälinen verotus	11
3.4 Osaaminen, innovaatiot ja digitaalisuus.....	11
3.4.1 Osaamis- ja koulutuspolitiikka.....	11
3.4.2 Innovaatiopolitiikka.....	12
3.4.3 Digipolitiikka	12
3.5 Liikennepolitiikka ja ilmastopolitiikka	13
3.5.1 Liikennepolitiikan vahvistettava yritysten kilpailukykyä.....	13
3.5.2 Pk-yritykset torjumassa ilmastomuutosta ja luontokatoa	14
3.6 Kansainväliset asiat.....	15
3.6.1 EU-edunvalvonta Brysselissä	15
4 Työmarkkina-, sosiaaliturva- ja yrityssääntely.....	16
4.1 Vaikuttamisen yleiskuva	16
4.2 Työlainsäädäntö ja sosiaaliturva.....	17
4.2.1 Neuvottelujärjestelmä ja työrauha.....	17
4.2.2 Paikallinen sopiminen	17
4.2.3 Työllistämisen esteiden purkaminen.....	17
4.2.4 Sosiaaliturva.....	18
4.3 Työelämän EU-hankkeet	18
4.4 Normien purkaminen ja yritystoimintaa edistävä sääntely.....	19
4.5 Yritysten välisten sopimussuhteiden sääntely.....	19
4.6 Yritysten talousneuvonta, tervehdyttäminen ja yrittäjän uusi alkua	20
4.7 Maankäyttö, luvitus ja muutoksenhaku	20
4.8 Yritysturvallisuus.....	21
4.9 Kilpailuviranomaisen ennakkoratkaisu ja neuvonta.....	21
4.10 Kuluttajansuoja.....	21

4.11	Yhtiölainsäädännön uudistaminen	22
4.12	Aineettomat oikeudet	22
4.13	Standardointistrategia	22
4.14	Jätehuoltoala	22
4.15	Toimivia yrityksiä poistettiin kaupparekisteristä – SY ryhtyi toimiin	23
4.16	Yrityslainsäädännön EU-hankkeet	23
4.16.1	Kuluttajansuoja	23
4.16.2	Pakkotyöllä tuotettujen tuotteiden kieltä	23
4.16.3	Yritysvastuu	23
4.16.4	Yritysten maksuajat	24
4.16.5	Maksukyvyttömyys	24
5	Elinkeinopolitiikka	24
5.1	Elinkeinopolitiikan pääteemat	24
5.2	Itä- ja Pohjois-Suomen ohjelmat	25
5.3	Teollisuuspoliittinen strategia	25
5.4	Julkiset hankinnat, hankintalaki ja hankintaneuvonta	26
5.5	Työvoimapalvelu-uudistus	27
5.6	Kuntabarometri	28
5.7	Kuntajohtajan Yrittäjät-akatemia ja Kuntajohdon koulutus	28
5.8	Yritysvaikutusten arviointi	28
5.9	Hyvinvointialuevaikuttaminen	28
5.10	Soteri-rekisterin haasteet vuoden 2024 aikana	29
5.11	EU- sekä kunta- ja aluevaalit	29
6	Tukea ja neuvontaa yrittäjille	30
6.1	Juridinen neuvontapalvelu	30
7	Omistajanvaihdosten edistäminen	31
7.1	Omistajanvaihdosfoorumi	31
7.2	MOP-hanke	32
7.3	OKAPUU-hanke	33
7.4	Omistajanvaihdos yrityksen kansainvälistymisen työkaluna -hanke	33
7.5	Kulttuuri- ja luovien alojen yritysten ja omistajanvaihdosten kehittäminen	34
8	Järjestö	34
8.1	Tavoite ja painopisteet	34
8.2	Yhteistyö järjestön sisällä	35
8.3	Paikallisyhdistystoiminta	35
8.4	Luottamushenkilökoulutus	36
8.5	Valiokunnat ja verkostot	37
8.6	Toimialajärjestötoiminta	37
8.7	Teemakohtainen toiminta	38
8.7.1	Yksinyrittäjät	38
8.7.2	Nuoret Yrittäjät	39
8.7.3	Maahan muuttaneet yrittäjät	39

8.7.4	Luovan alan yrittäjät	40
8.7.5	Opiskelijajäsenet	41
8.7.6	Seniorijäsenet	41
8.7.7	Oman elämänsä sankari -vaikuttajaverkosto	41
9	Jäsenyys järjestössä	42
9.1	Jäsenhankinta	42
9.1.1	Jäsenhankinnan kehityshankkeet	42
9.2	Jäsenkokemus	42
9.3	Jäsenmäärän kehitys	43
9.4	Raportointi	43
10	Viestintä ja markkinointi	43
10.1	Viestintä	43
10.1.1	Mediaviestintä	43
10.1.2	Jäsenviestintä	44
10.1.3	Sisäinen viestintä	44
10.1.4	Sosiaalinen media	45
10.2	Verkon kehittäminen ja Yrittäjät-sovellus	45
10.3	Markkinointi	46
11	Tapahtumat, koulutukset, palkitsemistuotteet ja kumppanuudet	47
11.1	Tapahtumat	47
11.2	Koulutukset, verkkokurssit, seminaarit	47
11.3	Palkitseminen	47
11.4	Kumppanuudet	47
12	Talous ja hallinto	47
12.1	Talous	47
12.2	Tietohallinto	48
12.3	Henkilöstöhallinto	48
13	Luottamustoimet	49
13.1	Valtuusto	49
13.2	Hallitus	58
13.3	Työmarkkinavaltuuskunta	58
13.4	Valiokunnat	59
13.5	Verkostot	66

Toimintakertomus 2024

1 Johdanto

Vuosi 2024 oli Yrittäjissä vahvan vaikuttamisen vuosi. Teimme töitä sen puolesta, että Orpon hallituksen yrittäjämyönteisen ohjelman kirjaukset muuttuisivat lainsäädännöksi. Moni asia etenikin, kuten työrauhasäättely ja paikallinen sopiminen. Molemmat ovat historiallisia uudistuksia. Paikallisen sopimisen reformi poistaa kymmenet sopimisen kiellot. Asia on ollut Yrittäjien agendalla vuosikymmeniä. Ammattiyhdistysliike vastusti lakimuutoksia pitkällä poliittisilla lakoilla, mutta niillä ei ollut vaikutusta hallituksen linjaan.

Hallitus teki myös yrittäjien kannalta ikäviä päätöksiä, kuten nosti arvonlisäveroa lyhyellä varoitusajalla 25,5 prosenttiin. Korotettu taso on lähes Euroopan korkein. Nopeasti toteutettu korotus aiheutti yrittäjille ongelmia ja heikensi monen yrityksen kannattavuutta, koska veronkorotuksia ei pystytty kilpailutilanteen vuoksi viemään hintoihin.

Alkuvuonna käytiin presidentinvaalit, jotka voitti kokoomuksen Alexander Stubb. Vaalitaistelu oli rakentava ja vaalitulos selkeä. Stubb sai vahvan mandaatin ja laajaa tukea myös yrittäjiltä.

Lisäksi käytiin EU-vaalit, joissa valittiin uusi EU-parlamentti. EU:lle on merkittävä vaikutus yrittäjäyysasioihin. SY:llä on vahva vaikuttavuus Brysselissä, koska puheenjohtaja Petri Salminen toimii myös Eurooppa-järjestömme SMEUnitedin puheenjohtajana. Vaikutimme Brysselissä sekä oman toimiston voimin että SMEUnitedin kautta siihen, että yrittäjyysteemat olivat esillä ja uuden komission ohjelma olisi mahdollisimman yrittäjämyönteinen. Tavoitteet paljolti toteutuivat. Uusi komissio on esimerkiksi luvannut purkaa pk-yrityksiä koskevaa sääntelyä 35 prosenttia, mikä olisi merkittävä helpotus pk-yritysten hallinnolliseen taakkaa. Aika näyttää, miten hyvin komission tavoite toteutuu.

Merkittävä ponnistus oli myös Kuntabarometri, johon vastasi 9627 yrittäjää. Se on erittäin tärkeä työkalu Yrittäjien tärkeällä toiminta-alueella, kunnissa, joista valtaosassa Suomen Yrittäjät on ainut vaikuttava elinkeinoelämän järjestö. Kuntabarometrissä suurten kuntien ykkönen oli Seinäjoki, keskikokoisten Lieto ja pienten Vieremä. Barometri toi paljon näkyvyyttä Yrittäjille eri puolilla Suomea.

Suomen taloustilanne oli toimintavuonna edelleen heikko eikä odotettua käännettä nähty. Vaikka inflaatio taittui, monet yritykset olivat ahtaalla, koska inflaatio oli nostanut kustannustasoa sekä heikentänyt yritysten osto-voimaa ja palkanmaksukykyä. Lisäksi kuluttajien heikko luottamus talouden näkyi kulutuksessa ja investoinneissa. Erityisen vaikeaa oli

rakentamisen alalla. Vuoden päätteessä noin puolet pk-yrityksistä raportoi, että heidän tilanteensa on hyvä, ja runsas viidennes, että tilanne on huono.

Vaikea taloustilanne kasvatti konkurssimääriä. Vuonna 2024 haettiin konkurssiin noin 3500 yritystä (2023 3315), mikä on suurin määrä pitkään aikaan. Eniten konkurssihakemuksia nähtiin palveluiden, rakentamisen ja kaupan toimialoilla. Konkurssihakemusten suuren määrän lisäksi yritysvelallisten määrä on kasvanut ulosotossa.

Konkurssi ei ole kuitenkaan tyypillisin tapa lopettaa yritystoimintaa, vaan vuosittain noin 30 000 yritystä päättää toimintansa muulla tavalla. Vaikka yrityksiä lopettaa, vuosittain perustetaan tilalle noin 40 000 yritystä. Lähes kaikilla toimialoilla aloittaneiden yritysten lukumäärä oli vuonna 2024 suurempi kuin toimialalla lopettaneiden määrää.

Myös kansainvälisen politiikan jatkuvat kriisit heijastuivat Suomeen ja lisäsivät epävarmuutta sekä vähensivät investointihalua. Vuoden lopussa epävarmuus kasvoi, kun Yhdysvalloissa Donald Trump voitti vaalit luvaten tuontiveroja ja uutta linjaa Yhdysvaltojen – Suomen tärkeimmän liittolaisen – ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Trump on luvannut tuoda nopeasti rauhan Ukrainaan. Ukrainan sodan päättyminen olisi tietenkin hyvä asia, mutta rauhan pitää olla kestävä ja turvata Ukrainalle mahdollisuus hakeutua niihin läntisiin rakenteisiin, joihin se haluaa ja halutaan.

Taloudellisesti vuosi oli Suomen Yrittäjille hyvä, vaikka jäsenmäärä laski. Vuonna 2023 käynnistetty uusi jäsenmyyntimalli toimi hyvin ja myyntitavoitteet ylittyivät. Uusia jäseniä saatiin vuoden aikana noin 8400. Yrityksiä kuitenkin lopetetaan aiempaa enemmän, minkä vuoksi Yrittäjien jäsenyyksiä päättyi odotettua enemmän.

1.1 Missio, arvot ja visio

Yrittäjien missio on **parantaa yrittäjien asemaa ja yrittämisen olosuhteita Suomessa**. Se on tärkeää paitsi yrittäjille myös kaikille suomalaisille, sillä yrittäjät vievät koko suomalaista yhteiskuntaa kohti parempaa. Kuten visiossamme todetaan, **koko Suomi kukoistaa, kun yrittäjät ja yritykset menestyvät**.

Yrittäjien arvot ovat luotettavuus, rohkeus ja uusiutuminen.

Luotettavuus tarkoittaa, että perustamme kantamme ja tavoitteemme parhaaseen mahdolliseen tietoon ja huomioimme koko yhteiskunnan. Osaamisemme ja yhteistyökykymme ovat edellytys pitkäjänteiselle vaikuttamistyölle. Luotettavuus on edellytys keskinäiselle luottamukselle, joka on perustana myös järjestön uudistamiselle. Osoitamme, että yrittäjän ja Yrittäjien sanaan voi luottaa.

Rohkeus tarkoittaa, että ajamme pelkäämättä yrittäjän asiaa. Kerromme asiat, kuten ne ovat, ja tarjoamme rohkeita ratkaisuja yhteiskunnallisiin ongelmiin. Rohkeutemme perustuu tietoon, että yrittämisen vapaus ja menestyvät yritykset ovat koko yhteiskunnan etu. Hyvinvointiyhteiskunnan perustan luovat hyvinvoivat yritykset ja yrittäjät.

Uusiutuminen tarkoittaa, että haluamme muuttaa maailmaa mutta myös itse muuttua ja hyödyntää muutosten tarjoamia mahdollisuuksia. Yrittäjien ja yritysten moninaistuminen, yrittäjyyden uudet muodot ja digitalisaatio ovat voimia, joita edistämme. Uudistamme järjestöämme ja parannamme osaamistamme ajan ja yrittäjien vaatimusten mukaisesti.

2 Strategia

Yrittäjien strategia on vaikuttaa, vahvistaa ja verkostoida, ja niiden kautta **parantaa yrittäjän arkea**. Vaikuttamistyössämme ajamme yrittäjien asiaa paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti ja Euroopassa. Vahvistamistyössämme tarjoamme yrittäjille tietoa ja apua sekä vahvistamme yrittäjyyttä ja sen arvostusta. Verkostoimistyössämme yhdistämme yrittäjiä ainutlaatuisella verkostolla digitaalisesti ja paikallisesti läpi Suomen.

Toteutamme strategiaamme toimimalla laadukkaasti ja tehokkaasti läpi maan ja olemalla vahvasti läsnä digitaalisessa maailmassa. Tavoitteemme on kasvattaa jäsenmäärää strategiakaudella 2024–26.

Yrittäjäjärjestö haluaa olla sekä vahva yrittäjien yhteisö että ammattimainen vaikuttaja. Jotta se onnistuu mahdollisimman hyvin, meidän pitää huolehtia vahvuuksistamme, joita ovat laaja kontaktipinta, merkityksellinen missio sekä yhteiset arvot. Lisäksi kehitämme alueita, joilla tunnistamme parantamisen varaa. Näitä ovat ainakin kyky siirtää resursseja, järjestön yhtenäisyys, keskinäinen luottamus, diversiteetti ja tehokkuus.

2.1 SWOT-analyysi

Strategiatyön yhteydessä on tehty seuraava SWOT-analyysi, jossa on arvioitu Yrittäjien vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia.

Vahvuudet: • Asiantuntevuus • Uskottavuus ja luotettavuus • Jäsenpohjan laajuus, valtakunnallisuus • Monipuoliset palvelut • Terve talous • Vahva läsnäolo eri puolilla maata • Yrittäjäyhteisö	Heikkoudet: • Tehoton, jäykkä ja vanhanaikainen rakenne • Ikääntyvä jäsenkunta • Osa yhdistyksistä toimii huonosti • Kirjava jäsenjärjestökenttä, epätasaiset palvelut • Vaikuttajaresurssien ohuus • Kv- ja kasvuyrittäjäpalveluiden puute • Verkostoitumispalvelut
Mahdollisuudet: • Yrittäjyyden merkitys • Digitaalisuus • Yrityskannan uusiutuminen • Vaikuttavuus • Brändi • Tuotteen ja palvelun kirkastaminen • Järjestörakenteen uudistaminen	Uhat: • Jäsenkehitys • Kyvyttömyys uusiutua ja siirtää resursseja • Heikko asema kasvukeskuksissa • Toiminnan epätasalaatuisuus • Yhdistystoiminnan vetovoima • Jäsenkunnan ikääntyminen • Kilpailijat

2.2 Strategiset hankkeet

Toteutamme strategiakaudella seuraavat strategiset hankkeet, joiden avulla pyrimme uudistamaan järjestön toimintaa sen strategian mukaisesti. Hankkeiden perustelut ja tavoitteet on kiteytetty seuraavasti:

Vaikuttajaresurssit. SY:n pitää olla vahva vaikuttaja edunvalvonta-alueilla, joilla on merkittävä vaikutus yrittäjien edellytyksiin. SY:ssä on tunnistettu alueita, joihin ei panosteta tällä hetkellä riittävästi vaikuttamisresursseja. Tavoite on vahvistaa SY:n vaikuttavuutta, mikä on SY:n strategian ytimessä.

Digitaalinen kehitysohjelma. Valtaosa SY:n jäsenistä käyttää järjestön palveluita vain digitaalisesti. Laadukkaat digitaaliset palvelut turvaavat jäsenille tasalaatuisen jäsenkokemuksen eri puolilla maata ja mahdollisuuden hyödyntää Yrittäjien tarjoomaa missä ja milloin tahansa. Tavoite on parantaa jäsenkokemusta ja jäsenmääräkehitystä.

Laatu ja tehokkuus. Yrittäjäjärjestö toimii yrittäjiltä kerätyillä maksuilla. On tärkeää, että toiminta on läpi maan tehokasta ja laadukasta, ja yhteistyötä tehdään kaikkialla siellä, missä se luo arvoa ja tehostaa toimintaa. Tämä mahdollistaa panostukset asioissa, jotka ovat yrittäjille keskeisiä. Tavoite on parantaa yrittäjäjärjestön tehokkuutta, vaikuttavuutta ja toiminnan laatua.

Yrittäjäpalvelut. Yrittäjäjärjestö pyrkii auttamaan yrittäjiä silloin, kun he tarvitsevat apua. Palveluita tarjotaan eri tahojen toimesta yhteistyöverkoston voimin. Yrittäjäjärjestö vaikuttaa siihen, että yrittäjille on tarjolla yrittäjyyden eri vaiheisiin laadukkaita palveluita. Yrittäjät tuottaa niistä itse sellaisia, jotka sille luontevasti kuuluvat. Tavoite on auttaa yrittäjiä menestymään yritystoiminnassaan sen eri vaiheissa.

3 Talouspolitiikka, verotus, osaaminen ja digitalisaatio ja kv-asiat

3.1 Vaikuttamisen yleiskuva

Suomen kansantalous supistui vuoden 2024 aikana. Vaisu taloustilanne näkyi myös työllisyyden laskuna vuoden aikana. Geopoliittinen epävarmuus pysyi suurena Venäjän hyökkäyssodan jatkuessa Ukrainassa ja USA:n presidentinvaalit voittaneen Donald Trumpin uhkaillessa rajulla tullimaksuilla myös Eurooppaa. Yritysten ja kuluttajien luottamus pysyi pitkän aikavälin keskiarvoa heikompana koko vuoden, vaikka pk-yritysbarometri toipui vuoden aikana.

Korot laskivat vuoden aikana ja vuoden lopussa kotitalouksien ja yritysten lainojen yleisin viitekorko 12 kuukauden euribor oli alle 2,5 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli ollut yli 3,5 prosenttia. Matalammat korot helpottavat velallisten toimijoiden tilannetta suoraan ja koko kansantaloutta välillisesti. Suomessa inflaatio pysyi hyvin maltillisena koko vuoden ja alle Euroopan keskuspankin tavoitteleman kahden prosentin tason. Suomen kansantalous olisikin kaivannut vallinnutta kevyempää rahapolitiikkaa.

Talouskehitystä painoi entisestään vuoden 2024 alussa laajat poliittiset lakot, joiden alla hallitus ei kuitenkaan taipunut lainsäädäntöhankkeissaan. Työmarkkinauudistusten ansiosta Valtiontalouden tarkastusvirasto ja Valtiovarainministeriö ennakoivat työllisyyden parantuvan, mutta rakenteelliset uudistukset kantavat hedelmää vasta vahvemmassa suhdanteessa.

Odotettua heikompi talouskehitys ja hallituksen tavoite kääntää julkisen talouden alijäämä ja velkaantuminen kestävämmälle polulle johtivat kesken vuotta lisäsopeutustoimiin. Merkittävimpänä yksittäisenä toimenä arvonlisäveron ylintä kantaa korotettiin kesken vuotta ja vuosineljänneistä syyskuussa 2024 aiemmasta 24 prosentista 25,5 prosenttiin. Pikainen aikataulu johti pienissä yrityksissä hallinnollisen taakan kasvuun ja osassa yrityksiä tietojärjestelmien päivitystarpeisiin. Vaikka veronkorotus ei osunut kasvun kannalta hankalimpiin työn ja yrittämisen verottamiseen, voi ratkaisua pitää onnettomana suhdanteen ja palvelualojen pk-yrittäjien tilanteen kannalta.

Vaikean suhdanteen lisäksi Suomen väestörakenteen haasteet pysyivät ennallaan. Syntyvyys pysyi ennätyksellisen heikkona ja jopa laski entisestään vuonna 2024, kun kokonaishedelmällisyysluku laski 1,25:een. Netto-maahanmuutto laski selvästi vuodesta 2023, mutta oli kuitenkin mittaushistorian toiseksi vahvin. Hankalan väestörakenteen takia onnistunut työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto on Suomen taloudelle kriittistä.

Julkisen talouden tilanne kaipaa yhä korjaamista ja talouskasvu vauhdittamista. Julkista taloutta vahvistaviin ja talouskasvua kiihdyttäviin politiikkatoimiin käännettiin katseita vuoden aikana ja pääministeri Petteri Orpo asetti syksyllä 2024 työryhmän ideoimaan kestävästä talouskasvusta edistäviä

toimenpiteitä. Myös Yrittäjät valmisteli omat kasvukärkensä talouden kasvun ja rakenteen vahvistamiseksi kevään 2025 puoliväliriiheä varten.

3.2 Kestävä kasvu ja rahoituksen kehittäminen

3.2.1 Kestävän kasvun merkitys korostuu pk-yritysten liiketoiminnassa

Suomen Yrittäjät on toimintavuonna edistänyt pk-yritysten keinoja kohdata vastuullisen liiketoiminnan ja rahoituksen vaatimuksia. Olemme hakeneet keinoja pk-yrityksille vastata eri sidosryhmien vastuullisuustavoitteisiin. Lisäksi olemme etsineet pk-yrityksille toimivia keinoja vastata EU:n taksonomiavaatimuksiin. Olemme vaatineet, että mittaaminen ja monitorointi sekä hallinnolliset asiat ja sidosryhmien vaatimukset rakennetaan siten, että ne ovat pk-yritysten resurssit huomioiden hoidettavissa.

Euroopan komissio on kuullut huolestamme ja Euroopan komission toimeksiannosta Euroopan taloudellisen raportoinnin neuvoa-antava ryhmä valmisteli standardin vapaaehtoisesta kestävyysraportointistandardista pk-yrityksille (VSME). Tämä standardi on suunniteltu auttamaan kestävyysraportoinnissa ja vastaamaan liikekumppaneiden ja sidosryhmien kysyntään kestävyystietojen osalta.

Uusi komissio lisäksi valmisteli yhtenä ensimmäisistä hankkeistaan Omnibus-paketin, joka tähtää erityisesti pk-yritysten kevennettyyn raportointitaakkaan vastuullisuuden ja kestävyysosoittamisessa. Yksi paketin keskeinen tavoite on varmistaa se, etteivät kestävä kasvun ja rahoituksen raportointivelvoitteet rasita kohtuuttomasti pk-yrityksiä.

3.2.2 Pk-yritysten maksu- ja rahoituspalvelut on turvattava ja niitä on kehitettävä

Yrittäjät on vaatinut pk-yrityksillä oikeutta yrittämisen kannalta välttämättömiin peruspankki- ja maksupalveluihin, sillä pk-yritysten asema rahoitusmarkkinoilla on heikentynyt viime vuosina. Aikaisempaa useammalla pk-yrityksellä on haasteita maksu- ja rahoituspalvelujen saannissa.

Valtiovarainministeriö vastasi vaatimukseemme ja asetti työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella ehdotus luottolaitoslainsäädännön ja siihen liittyvän lainsäädännön muuttamiseksi erityisesti peruspankkipalveluiden, käteisen saatavuuden ja käytettävyyden sekä asiakkaansuoja- ja menettelytapasääntelyn osalta.

Toimintavuoden aikana nostimme esiin huolestamme finanssialalla nopeasti yleistyneestä niin sanotusta de-risking-ilmiöstä, jossa finanssilaitokset pyrkivät välttämään asiakkuuteen liittyvää riskiä kokonaisuudessaan sen sijaan, että pyrkisivät hallitsemaan asiakkuuteen liittyviä riskejä riskiperusteisen lähestymistavan edellyttämin tavoin. Olemme tyytyväisiä, että huolestamme on kuultu ja ongelmaan puututaan sekä valtiovarainministeriön ja Finanssivalvonnan että Euroopan pankkiviranomaisen toimesta.

Olemme tyytyväisiä siihen, että Euroopan komissio antoi 2024 ehdotuksen digitaalista euroa koskevaksi lainsäädännöksi. Suomen Yrittäjät on ollut huolissaan digitaalisen maksamisen tarjonnan vähäisyydestä ja keskittymisestä euroalueen ulkopuolisille toimijoille. Digitaalisen maksamisen tarjontaa lisäämällä voidaan luoda kilpailua, joka tarjoaa pk-yrityksille samaan aikaan modernin ja kustannustehokkaan maksuvälineen sekä lisää vaihtoehtoja maksamisen markkinoiden palvelutarjoamassa ja infrastruktuurissa.

3.3 Verotus

3.3.1 Verojärjestelmän kannustettava yrittäjyyteen

Jatkoimme vaikuttamista kannustavan ja yrittäjäriskin huomioivan verotuksen puolesta. Veropolitiikan ennakoitavuuden ja johdonmukaisuuden kannalta on erittäin tärkeää, että kevään 2024 kehysriihessä ei tehty päätöksiä osinkoverotuksen kiristämisestä tai yrittäjävähennyksen leikkaamisesta. Ennustettava, johdonmukainen ja vakaa verotuksellinen toimintaympäristö tukee yritysten liiketoimintaa ja investointien suunnittelua. Korostimme, että Suomen tulee huolehtia yritysten kilpailukyvystä yrittäjyyteen, yrityksen kasvattamiseen ja työllistämiseen kannustavalla verojärjestelmällä.

Kehysriihessä julkista taloutta päätettiin sopeuttaa myös veronkiristyksin. SY vastusti kotitalousvähennyksen leikkaamista, koska se voi heikentää pienten yritysten toimintaedellytyksiä ja mahdollisuuksia työllistää sekä johtaa osin myös harmaan talouden lisääntymiseen.

3.3.2 Arvonlisäverotuksen alarajaa nostettiin

Vaadimme arvonlisäveron niin sanotun vähäisen toiminnan rajan nostamista 15 000 eurosta 30 000 euroon kompensoimaan EU:n pienyritysdirektiivin muutoksen takia 2025 alusta poistuvaa arvonlisäveron alarajahuojennusta. Ilman verottoman toiminnan rajan nostoa verotus olisi kiristynyt alarajahuojennuksen piirissä olevilla alle 30 000 euron liikevaihdon yrityksillä. Hallitus ei esittänyt vähäisen toiminnan rajan nostamista, mutta alarajahuojennuksen poistoa koskevan lakiesityksen eduskuntakäsittelyssä valtiovarainvaliokunta esitti rajaa nostettavaksi 20 000 euroon, minkä eduskunta hyväksyi. Muutoksen ansiosta noin 18 000 yritystä välttyi veronkiristykseltä.

Vaadimme myös, että kehysriihessä päätetty yleisen arvonlisäverokannan korottaminen 25,5 prosenttiin, EU:n toiseksi korkeimmalle tasolle, toteutetaan yrityksiä mahdollisimman vähän haittaavalla tavalla. Muutos kuitenkin toteutettiin hyvin lyhyellä voimaantuloajalla ja suurena kertakorotuksena, mikä lisäsi yritysten hallinnollista taakkaa ja erityisesti pienimmillä yrityksillä myös heikensi liiketoimintaedellytyksiä.

3.3.3 Verotusmenettelyn kehittämisessä otettava huomioon yritysten tarpeet

Hallitusohjelmaan perustuvan veronkannon sujuvoittamista ja verotuksen ennakoitavuutta parantavan hankkeen valmistelu eteni toimintavuonna verohallinnossa. Verotusmenettelyn yksinkertaistamista ja joustavoittamista tulee kehittää asiakaslähtöisesti ja taata menettelyn ennakoitavuus ja oikeusvarmuus. Yrittäjät on edellyttänyt, että erilaisten ja eri kokoisten yritysten tarpeet ja valmiudet otetaan huomioon kehitettäessä verotusmenettelyä. Mahdolliset uudet sähköiset järjestelmät ja ilmoittamis- tai maksamismenettelyt tulee myös toteuttaa siten, ettei yritysten hallinnollinen tai taloudellinen taakka kasva kohtuuttomasti. Lisäksi verohallinnolle tulee taata riittävät resurssit menetelmien käyttöönottoon ja yrittäjien tukemiseen.

3.3.4 Kansainvälinen verotus

EU:ssa hyväksyttiin toimintavuonna Arvonlisäverotus digiaikana -direktiiviehdotus (ViDA). Olemme vaikuttaneet siihen, että uudistuksessa huomioidaan myös pk-yritysten käytännön tarpeet. Uudistuksen kansallista täytäntöönpanoa silmällä pitäen erityisesti reaaliaikaisen raportoinnin osalta olemme korostaneet, että ilmoittamista koskevien edellytysten ja aikarajojen tulee olla realistisia.

3.4 Osaaminen, innovaatiot ja digitaalisuus

3.4.1 Osaamis- ja koulutuspolitiikka

Laadimme Suomen Yrittäjien koulutuspoliittisen ohjelman *Sivistynyt, osaava ja yrittävä Suomi*. Osaamisen valiokunta osallistui aktiivisesti ohjelman valmisteluun. Ohjelma on suunnattu päättäjille ja valmistelijoille sekä yrittäjille järjestöme vaikuttamistyön välineeksi. Se painottaa osaamisen, sivistyksen ja yrittäjyyden merkitystä Suomen tulevaisuudelle. Osaaminen on suurinta pääomaamme, josta kumpuavat kasvu ja kehitys. Vain sivistynyt, osaava ja yrittävä Suomi voi menestyä ja huolehtia kansalaisistaan.

Vaikutimme ammatillisen koulutuksen uuteen rahoitusmalliin, jossa työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen painoarvon kasvu kannustaa oppilaitoksia yhteistyöhön yritysten kanssa, huolehtimaan opiskelijoiden opiskelunvalmiuksista ja kouluttamaan työvoima- ja osaajapulasta kärsiville aloille.

Edistimme osaamis- ja koulutuspolitiikkaa, joka varmistaa, että pienet ja keski suuret yritykset löytävät osaavaa työvoimaa ja voivat kehittää sekä yrittäjän omaa että henkilöstönsä osaamista. Painotimme erityisesti pieniä osaamiskokonaisuuksia, oppisopimuskoulutusta ja yrittäjän oppisopimusta yrittäjien ja yritysten työntekijöiden jatkuvassa oppimisessa.

Vaikutimme ammatillisen koulutuksen monipuolisten mahdollisuuksien hyödyntämiseen, oppisopimuskoulutuksen kehittämiseen, lukiokoulutuksen työelämä- ja yrittäjyysosaamisen lisäämiseen, korkeakoulujen

työelämälähtöisyyden ja yrittäjyysosaamisen vahvistamiseen sekä tiiviimpään työelämäyhteistyöhön. Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton lisääminen oli myös keskeisimpiä tavoitteitamme. Vahvistimme tutkimusten ja gallupien kautta ymmärrystä pk-yritysten osaamistarpeista.

Painotimme yrittäjyyskasvatuksen merkitystä kaikilla koulutusasteilla. Yrittäjien, koulujen ja yrittäjyyskasvatusorganisaatioiden yhteistyötä on edelleen lisättävä, jotta yrittäjyyskasvatus saadaan luontevaksi osaksi lasten ja nuorten arkea. Yrittäjyyttä oppii vain yrittämällä. Yrittäjyys on tuotava koulutuksessa esiin potentiaalisena uravaihtoehtona. Yrittäjämäisiä valmiuksia sekä yritysten perustamiseen ja jatkamisen liittyvää osaamista on vahvistettava. Tarvitaan yrittäjien osallistumista oppilaitosten toimintaan, opettajien yrittäjyyspedagogiikan taitojen lisäämistä ja valtakunnallisten opetus- ja kulttuuri-ministeriön yrittäjyyslinjausten päivittämistä.

3.4.2 Innovaatiopolitiikka

Innovaatiopolitiikan vaikutimme siihen, että nykyinen hallitus toimeenpani hallitusohjelmaan integroituja parlamentaarisen TKI-työryhmän esityksiä. Näistä yritysten kannalta tärkeimmät ovat T&K-rahoituslain nojalla yrityksille kohdistuvat TKI-tuet, sekä laaja ja pysyvä T&K-verovähennys. Yrityksille suunnattiin T&K-tukia Business Finlandin kautta, mutta samalla pk-yrityksille tärkeä rahoitusmekanismi innovaatioaseteli lakkautettiin.

Lisäksi kevään 2024 kehysriihessä hallitus päätti, että samalla kun uudistetaan ELY-keskukset Elinvoimakkeuksiksi, perustetaan uusi rahoitusmekanismi yhdessä Business Finlandin kanssa. Sillä edistetään pk-yritysten pitkäaikaista ”tavoitteellista T&K-toimintaa”. Valitettavasti tätä rahoitusmekanismia ei perustettu 2024 aikana Yrittäjien vaikutusyrityksistä huolimatta.

Suoran rahoituksen kasvattamisen lisäksi vaikutimme siihen, että erityisesti pk-yritysten TKI-toiminnan kannusteita ja palveluja kehitetään sekä pk-yritysten ja korkeakoulujen innovaatioyhteistyötä syvennetään. Tapasimme monesti korkeakouluja ja rehtorineuvostojen edustajia.

Vahvistimme tutkimustoimintamme kautta ymmärrystä pk-yritysten TKI-toiminnan tilanteesta ja tarpeista, ml. Pk-yritysparometrillä.

EU-vaalikampanjassa yksi tavoite oli innovaatioekosysteemien monipuolisuus, jotta mukana saataisiin yhä enemmän pk-yrityksiä. Lisäksi vaikutimme Helsingissä ja Brysselissä uuden komission toimintasuunnitelmaan ja rahoitusohjelmasuunnitteluun siten, että eri rahoitusmahdollisuuksia kehitetään pk-yrityksille saavutettavimmiksi.

3.4.3 Digipolitiikka

Digipolitiikassa keskityimme edistämään toimia, jotka vahvistavat pk-yritysten valmiuksia ottaa käyttöön uutta digitaalista teknologiaa ja vauhdittavat julkisen sektorin digitalisaatiota sekä vähentävät yritysten hallinnollista

taakkaa. Vaikutimme osaltamme siihen, että nämä toimenpiteet hallitusohjelmassa tulivat täytäntöön ja pidimme esillä pk-yritysten poikkeuksellista asemaa digitalisaation kehityksessä. Paransimme tutkimustoimintamme kautta ymmärrystä pk-yritysten digitalisaation tilanteesta ja tarpeista. Pk-yritysbarometrin digikysymyksien lisäksi tutkimme yritysten tekoälyosaa mista erillisellä gallupilla.

Jatkoimme vaikuttamista Yrityksen digitalous -hankkeessa, joka edisti taloushallinnon automaatiota ja talouden reaaliaikaistumista keskittyen liiketoiminnan transaktiodokumenttien digitalisointiin. Hanke päättyi vuoden 2024 lopussa, mutta budjettilainsäädännöllä siirtyi Patentti- ja rekisterihallituksen johdettavaksi projektiksi. Vaikutimme hankkeen jatkorahoituksen puolesta suorilla yhteydenotoilla ja yhteisellä mielipidekirjoituksella EK:n asiantuntijan kanssa. Hanke sai jatkorahoituksen vuodelle 2025.

Vaikutimme aktiivisesti EU:sta tulleen digisäätelyn toimeenpanoon Suomessa. Erityisesti peräänkuulutimme byrokratian ja vastuiden kohtuullistamista tekoälyasetuksen ja datasäädöksen toimeenpanossa.

Lisäksi seurannassa on ollut kansallisen digitaalisen kompassin toimeenpano ja päivittäminen, eurooppalaisten digitaalisten innovaatiohubien toiminta sekä yrittäjien datatalousvalmiuksien vahvistamiseen tähtäävien toimien jouduttaminen. Vaikutimme monissa yhteistyöryhmässä ja haimme digipoliittisista aiheista yhteistä näkemystä sidosryhmiemme kanssa.

Europarlamenttivaalien vaikuttamisessa keskityimme digitaalisen siirtymän jouduttamiseen mutta vähempään sääntelyyn sekä rahoitusohjelmien saavutettavuuden edistämiseen. Suhtauduimme positiivisesti uuden komission visioon vähemmästä sääntelystä ja etenkin siihen, ettei ole tarkoitus esittää uutta digisäätelyä.

3.5 Liikennepolitiikka ja ilmastopolitiikka

3.5.1 Liikennepolitiikan vahvistettava yritysten kilpailukykyä

SY on vaikuttanut liikennepolitiikkaan vahvistamalla liikennesektorin verkostoja, työstämällä omia linjauksia sekä tuomalla yrittäjien viestejä moniin hallitusohjelman hankkeisiin ja eduskunnan päätöksentekoon. Teollisuuspoliittisen strategian logistiikka-alatyöryhmässä viestimme logistiseen kilpailukykyyn liittyviä teemoja. Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun osallistuimme aktiivisesti eri tilaisuuksissa ja valmistelijoita tapaamalla. Taksilainsäädännön uudistamiseen ja julkisesti rahoitettujen henkilökuljetusten periaatteisiin olemme niin ikään tuoneet syötteitä. Valtion budjettilakeihin liittyen olimme kuultavana eduskunnassa useita kertoja.

Vaikutimme liikenteen käyttövoimamurroksen edistämiseen. Ennakoitavuus ja eri toimien kokonaisvaikutusten selvittäminen ovat yrityksille tärkeää.

Olemme painottaneet vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfrastruktuurin kehittämistä erityisesti raskaan liikenteen tarpeisiin, jotta yritykset voivat kalustoinvestoinneissaan luottaa jakeluinfran kehittyvän.

Olemme taustoittaneet liikenteen rahoituksen ja verotuksen kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia yritysten näkökulmasta lausunnoissa ja eduskunnan valiokuntakuulemisissa. Yhdessä elinkeinoelämän muiden järjestöjen kanssa olemme niin ikään evästäneet uudistuksen valmistelua. Liikenteen verotuksen uudistustyö on käynnistynyt loppuvuonna 2024 ja vaikutamme edelleen verotuksen kehittämiseen kevään 2025 aikana päätettävien SY:n kantojen mukaisesti.

Kaupungistumisen kiihtyessä kaupunkien merkitys yrittämisen toimintaympäristönä kasvaa. Otamme järjestönä aiempaa vahvempaa roolia yrittämisen edellytyksiin kaupungeissa. Syksyllä 2024 aloitimme kaupunkipoliittisen ohjelman valmistelun. Ohjelmalla tarkennamme kaupungeissa yrittämisen ominaispiirteisiin ja erityiskysymyksiin sekä varmistamme osaltaan myös tulevaa jäsenkehitystämme maan eri osissa.

3.5.2 Pk-yritykset torjumassa ilmastonmuutosta ja luontokatoa

SY vaikutti laajasti ilmasto- ja energiapolitiikkaan vuoden 2024 aikana. Päättäjille ja viranomaisille korostettiin markkinaehtoihin ratkaisuihin panostamisen ja uuden teknologian kehittämisen tärkeyttä tehokkaiden ilmastotoimien ja kiertotalouden edistämisessä.

Yrittäjien tavoite on, että päästöjä vähennetään mahdollisimman kustannustehokkaasti ja oikeudenmukaisesti, jolloin myös kansantalouteen ja yrityksiin kohdistuu mahdollisimman vähän turhia kustannuksia. Toimenpiteet tulee kohdistaa sinne, missä niistä on suurin hyöty. Tehokkainta on hinnoitella haitalliset ulkoisvaikutukset suoraan toiminnan kustannuksiin. Tällöin markkinat voivat vapaasti etsiä tehokkaimmat keinot päästövähennyksille.

Samalla vaadimme, että pk-yritykset otetaan paremmin huomioon päätöksenteossa: liian raskasta pk-yrityksiin kohdistuvaa sääntelyä on syytä välttää, eikä tukipolitiikka saa syrjiä pieniä yrityksiä. Muistutimme päättäjiä sekä energia- ja ilmastostrategioita valmistelevia asiantuntijoita kattavien yritysvaikutusten arviointien tärkeydestä sekä siitä, että myös yrittäjien kohdalla tulee huolehtia oikeudenmukaisesta siirtymästä.

Vaikutimme osaltamme siihen, että Suomessa tuotetaan jatkossakin riittävästi kestävästi kasvun ja teollisten investointien edellyttämää edullista ja puhdasta energiaa. Sähkön tarjonta sekä sen mahdollistamat investoinnit ovat kriittisen tärkeitä myös teollisuuden arvoketjuissa toimiville pienille ja keskisuurille yrityksille.

EU:n ilmasto- ja kiertotaloustoimien täytäntöönpano jatkui tiiviinä. Teimme yhdessä eurooppalaisen kattojärjestömme kanssa vaikuttamistyötä sen

eteen, että valitut päästövähennystoimet olisivat markkinalähtöisiä ja kustannustehokkaita. Lisäksi huolehdimme, että myös pienet yritykset otetaan huomioon päätöksenteossa ja lakien valmistelussa. SY muistutti aktiivisesti päättäjiä oikeudenmukaisen siirtymän tärkeydestä myös yrittäjien kohdalla.

Yritysten tiedontarpeet ilmasto- ja ympäristövaatimuksista sekä energia-markkinoista kasvavat jatkuvasti. SY edisti yritysten tietoisuutta toimintaympäristön muutoksista esimerkiksi webinaarien, valiokuntakokousten ja artikkeleiden välityksellä. SY oli mukana esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriön nimittämässä hiilirajamekanismityöryhmässä ja pääministerin puheenjohtamassa Suomen kestävä kehityksen toimikunnassa, joissa välitimme tietoa yrittäjien toiveista ja tarpeista.

Keskeisimmät ilmasto- ja energiavaikuttamisen toimet koskivat muun muassa Petteri Orpon hallituksen ohjelman ilmasto- ja energiakirjausten toimeenpanoa, EU:n vihreän kehityksen ohjelman teollisuussuunnitelmaa, nettonollateollisuutta koskevaa säädöstä, päästökaupan laajennuksen kansallista toimeenpanoa, sähkön hinnoittelua ja Suomen yhdenmety energia- ja ilmastosuunnitelman sisältöä. Panostimme vahvasti esimerkiksi valtion talousarvioon vuodelle 2025 sekä Orpon hallituksen kasvuriihi-hankkeeseen vaikuttamiseen. Varmistimme, että yrittäjien ääni kuului neuvotteiluissa, työryhmissä ja lakien valmistelussa. Vaikuttamisessa painotettiin ilmastopolitiikan kustannustehokkuutta ja kattavia yritysvaikutusten arvioita.

3.6 Kansainväliset asiat

3.6.1 EU-edunvalvonta Brysselissä

SY:n EU-toimisto täydensi vahvuuttaan kahteen henkilöön helmikuussa 2024, kun Katja Palosaari aloitti EU-asiantuntijana.

Kevään 2024 painopiste Brysselissä oli toukokuun Euroopan parlamentin vaaleissa. Yrittäjien EU-vaaliohjelman, *Yrittäjyydellä kilpailukykyinen Eurooppa*, viestejä jalkautettiin ehdokkaille, yrittäjille, vaikuttajille ja Brysselissä toimivalle virkahenkilöstölle. Yrittäjien vaaliohjelman tavoitteista moni, kuten laadukkaampi EU-sääntely, eurooppalaisen kilpailukyvyn ja sisämarkkinoiden vahvistaminen sekä eurooppalaisten osaamisen kehittäminen on nostettu keskeisiksi prioriteeteiksi komission työohjelmaan. Vaikka EU-edunvalvontatoimissa keskityttiin tulevan komission painopisteisiin vaikuttamiseen, myös muutamien käynnissä olevien edunvalvontahankkeiden, kuten maksuviivästysasetuksen osalta tehtiin aktiivista työtä.

Euroopan parlamentin vaalien jälkeen Brysselin toimisto seurasi ja raportoi aktiivisesti Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien, valiokuntien sekä komission johdon muodostumista. Komissaariehdokkaiden kuulemisiin vietiin yhteisvoimin SMEunitedin kanssa pk-yrityksille keskeisiä kysymyksiä. SY:n Brysselin toimisto järjesti lisäksi yhteistyössä FinMobility ry:n kanssa

tutustumiskierroksen uusien Euroopan parlamentin suomalaisjäsenien kanssa. Vahvistimme myös järjestömme sisäistä viestintää EU-asioista käynnistämällä kerran kuukaudessa Brysselistä toimitettavan EU-uutiskirjeen. Uutiskirjettä toimitetaan laajalla jakelulla järjestömme sisällä.

Brysselin toimisto tapasi vuoden 2024 aikana useita yrittäjä- ja yrittäjyysryhmiä ja oli tukemassa näitä mielenkiintoisten tapaamisohjelmien järjestämisessä Brysseliin. Brysselin toimisto järjesti kuluneen vuoden aikana myös tapaamisohjelman Yrittäjien johtoryhmälle Brysseliin syyskuussa, joka huipentui yhdessä FinMobility ry:n sekä MTK:n Brysselin toimiston kanssa järjestettyyn laajaan sidosryhmätilaisuuteen.

Yhteistyö Eurooppa-järjestö SMEunitedin kanssa EU-edunvalvonta-asioissa jatkui aktiivisena valiokuntatyöskentelyssä ja päivittäisessä yhteydenpidossa. Lisäksi Brysselin toimisto tuki Petri Salmisen työtä SMEunitedin puheenjohtajana myös vuoden 2024 aikana. Puheenjohtaja Salmisen johdolla käynnistettiin järjestössä ensimmäistä kertaa strategiatyö Vision2040, jonka tavoitteena on kirkastaa Eurooppa-järjestön edunvalvontatyön keskipitkän aikavälin tavoitteita ja vaikuttavuutta.

SY:n EU-edunvalvontatyötä tuki jäsenyys Euroopan talous- ja sosiaalikomiteassa, jossa SY:n edustaja Mira-Maria Danisman edisti aktiivisesti suomalaisen pk-yrittäjyyden intressejä. SY:n edustaja toimii myös ETSK:n pk-yrittyskategorian puheenjohtajana 2023–2025.

4 Työmarkkina-, sosiaaliturva- ja yrityssääntely

4.1 Vaikuttamisen yleiskuva

Toimintavuonna keskityimme pääministeri Orpon hallitusohjelmakirjausten edistämiseen ja toteuttamiseen. Työlainsäädännön osalta keskeinen sääntelyhanke oli paikallisen sopimisen edistäminen. SY:n pitkän vaikuttamistyön tulos ja tavoite toteutui, kun eduskunta hyväksyi syksyllä 2024 paikallisen sopimisen edistämistä koskevat lainsäädäntömuutokset ja järjestäytymättömiä yrityksiä koskevat sopimisen kiellot kumottiin. Muutokset tulivat voimaan 1.1.2025.

Toimintavuoden aikana edistettiin lisäksi useita hallitusohjelmaan kirjattuja työlainsäädännön hankkeita, joihin kuuluivat muun muassa henkilöperustaisen irtisanomisen helpottaminen, määräaikaisten työsuhteiden solmimisen helpottaminen ja muut työsopimuslakiin suunnitellut muutokset sekä yhteistoimintalain uudistaminen.

Sosiaaliturvan osalta jatkettiin hallitusohjelmakirjausten valmistelua ja toimeenpanoa, jotta työn vastaanottaminen olisi nykyistä kannattavampaa. Toimintavuoden aikana kävimme aktiivista vuoropuhelua yrittäjän eläkelain vuoden 2023 uudistuksen siirtymäajan YEL-tarkastusten toteuttamisesta ja

laajemminkin ko. lain soveltamisesta eläkealan kanssa sekä neuvoimme jäseniä asiaan liittyvien kysymysten osalta.

Yrityslainsäädännössä osallistuimme hallitusohjelmakirjausten toteuttamiseen esimerkiksi hallinnollisen taakan purkamisen, kilpailuoikeudellisen sääntelyn ja osakeyhtiösääntelyn kehittämisen osalta. Lisäksi SY piti esillä erityisesti maksuehtosääntelyn kehittämistä niin, että lakia valvomaan asetettiin viranomainen.

4.2 Työlainsäädäntö ja sosiaaliturva

4.2.1 Neuvottelujärjestelmä ja työrauha

Hallitusohjelman työmarkkinoita koskevat linjaukset on jaettu kolmeen koriin. Ensimmäisessä korissa olivat työrauhan parantamista koskevat kirjaukset, joiden valmistelu toteutettiin toimintavuoden alkupuolella. Poliittisen työtaisteluoikeuden käyttöä rajoitettiin enintään yhden vuorokauden mittaiseksi. Lisäksi tukityötaistelut asetettiin suhteellisuusarvioinnin kohteeksi – lainsäädäntömuutosten myötä laillisia tukityötaisteluita ovat ne, jotka ovat kohtuullisia suhteessa tavoitteisiin ja joiden vaikutukset kohdistuvat vain työriidan osapuoliin. Laittomista työtaisteluista tuomittavia sanktioita korotettiin selvästi.

Toimintavuonna valmisteltiin myös suojelutyön turvaamista työtaistelutilanteissa koskevaa hallituksen esitystä, mihin SY osallistui. Valmistelu jatkuu lausuntokierroksen jälkeen vuonna 2025.

4.2.2 Paikallinen sopiminen

SY vaikutti vahvasti siihen, että hallitusohjelman mukaisesti järjestäytymätömiä yrityksiä koskevat sopimisen kiellot poistettiin laista. Muutos on tärkeä ja merkittävä. Uudistuksessa korjattiin Suomessa vuosikymmeniä voimassa ollut lainsäädäntö, jolla estettiin paikallista sopimista yrityksissä, jotka eivät kuulu työnantajaliittoihin. Nämä syrjivät rakenteet purettiin työlainsäädännöstä. Uudistuksen yhteydessä toteuttamatta jäi vielä mahdollisuus paikalliseen sopimiseen myös yhdessä koko henkilöstön kanssa.

4.2.3 Työllistämisen esteiden purkaminen

Työelämää koskevien lainsäädäntöhankkeiden ja sääntelyn kehittämisen fokus oli pk-yritysten toimintaedellytysten parantamisessa. Toimintavuonna yksi SY:n vaikuttamistyön painopisteistä oli hallitusohjelmaan sisältyvien työllistämisen esteiden purkamista koskevien kirjausten toteuttaminen. Toimintavuonna aloitettiin sekä henkilöön liittyvän irtisanomisperusteen muuttamista koskeva lainsäädäntövalmistelu että määräaikaisten työsopimusten helpottamista, lomautusilmoitusajan lyhentämistä ja takaisinottovelvoitteen poistamista pieniltä yrityksiltä koskeva valmistelu.

Lisäksi aloitettiin yhteistoimintalain muuttamista koskeva valmistelu, jonka tavoitteena on nostaa lain soveltamisala vähintään 50 työntekijää työllistäviin yrityksiin sekä puolittaa muutosneuvotteluiden vähimmäisneuvotteluajat. Näiden hankkeiden osalta valmistelu jatkuu 2025. Hallitusohjelmaan kirjatusta työlainsäädännön hankkeista, joiden tavoitteena on työllistämisen kynnyksen madaltaminen, ainoastaan ensimmäisen sairauspäivän palkatto-muutta koskeva valmistelu ei alkanut 2024 aikana.

Työturvallisuuslakia ja psykososiaalista kuormitusta koskeva valmistelujaosto päätti työnsä kesäkuussa 2024. Jaoston työ päättyi erimielisenä, eikä asia edennyt toimintavuoden aikana.

Toimintavuonna valmisteltiin ja annettiin eduskunnalle useita työperäistä maahanmuuttoa koskevia hallituksen esityksiä.

Toimintavuonna aloitettiin myös EU:n ns. alustatyödirektiivin kansallinen täytäntöönpano sekä EU:n palkka-avoimuusdirektiivin kansallisen täytäntöönpano, jotka jatkuvat vuoden 2025 aikana.

4.2.4 Sosiaaliturva

Osallistuimme toimintavuonna Orpon hallitusohjelman on kirjausten toteuttamiseen sosiaali- ja terveysministeriön työttömyysturvaa (universaali ansioturva, yhdistelmävakuutus) ja perhevapaajärjestelmää pohtivissa ja uudistavissa työryhmissä.

Lisäksi kävimme jatkuvaa vuoropuhelua yrittäjän eläkelain vuoden 2023 uudistuksen siirtymäajan YEL-tarkastusten toteuttamisesta ja laajemminkin ko. lain soveltamisesta eläkealan kanssa. Vaikutimme myös siihen, että hallitusohjelman mukainen arviointi YEL-järjestelmän kehittämistarpeista viimein vuoden lopussa STM:n asettaman selvityshenkilö Jukka Rantalan toimesta käynnistyi.

4.3 Työelämän EU-hankkeet

Laajentuva työelämää koskeva EU-sääntely rajoittaa osin Suomen mahdollisuuksia rakenteellisiin uudistuksiin. EU-sääntelyn täytäntöönpano on usein erittäin hankalaa, sillä jäsenvaltioiden työ- ja sosiaaliturvaa koskevat järjestelmät ovat hyvin erilaisia. EU-sääntely luo pirstaleisuutta ja johtaa vaikeasti hallittavaan kokonaisuuteen. Tämän vuoksi SY pyrki omassa vaikuttamistyössään siihen, ettei tällaista sääntelyä tulisi EU:n lainsäädäntöelimistä tai EU:n työmarkkinaosapuolten sopimusten myötä.

Työelämää koskevissa EU-hankkeissa tehtiin tiivistä yhteistyötä SMEunitedin kanssa. Lisäksi EU-vaikuttamista tehtiin eri ministeriöiden alla toimivien ns. EU-valmistelujaostojen kautta, mikä on tärkeää Suomen neuvostossa edustamiin kantoihin vaikuttamisessa.

Toimintavuonna keskeisiä työelämää koskevia EU-hankkeita olivat ns. alustatyödirektiivin ja harjoittelijadirektiivin valmisteluun vaikuttaminen. Seurasimme myös eurooppalaisia yritysneuvostoja koskevan direktiivin valmistelua. Alustatyödirektiivi annettiin lokakuussa 2024, ja se oli sisällöltään komission alkuperäistä ehdotusta myönteisempi SY:n tavoitteiden kannalta.

SY toimi aktiivisesti SMEUnitedin työ- ja sosiaaliasioiden komiteassa ja osallistui myös EU:n työmarkkinaosapuolten toimintaan. Merkittävin EU:n työmarkkinaosapuolten hanke oli työmarkkinavuoropuhelua EU:n tasolla koskevan sopimuksen neuvottelut, joihin SY osallistui SMEUnitedin neuvotteludelegaation osana. EU:n työmarkkinaosapuolten uusi sopimus neuvottelupuitteista on tärkeä, sillä tulevat EU:n työmarkkinaosapuolten työohjelmat ja muut hankkeet rakentuvat tämän sopimuksen mukaisille puitteille. SY myötävaikutti siihen, ettei sopimukseen kirjattu asioita, jotka olisivat voineet vaikeuttaa SY:n tavoitteiden edistämistä kansallisella tasolla.

SY oli jälleen edustettuna myös kansainvälisen työjärjestön ILO:n työkonferenssissa työ- ja elinkeinoministeriön lähettämässä delegaatiossa.

4.4 Normien purkaminen ja yritystoimintaa edistävä sääntely

Hallituksen tavoitteena on liian sääntelyn purkaminen, hallinnollisen taakan keventäminen sekä yrittämisen edellytysten helpottaminen. SY kartoitti yrityksille haitallisia normeja, minkä pohjalta laadittiin ja toimitettiin valtioneuvostolle 130 kohdan norminpurkulista. 2024 aikana Suomessa purettiin 133 normia, mistä on laskettu koituvan 120 miljoonan euron säästöt yrityksille. Lupaavista tuloksista huolimatta normien purkaminen on vielä kesken.

Yrityksille parempi sääntely ei tarkoita ainoastaan normien purkamista, vaan joissain tapauksissa sujuvoittaminen edellyttää lisäsääntelyä. SY on ajanut jo pitkään, että lupaviranomaisille tulisi hankkeiden vauhdittamiseksi asettaa lakisääteinen enimmäisaika lupaharkinnalle. Rakentamislain korjaussarjassa asetettiin kolmen kuukauden enimmäiskäsittelyaika rakentamisluvitukselle (isot hankkeet 6 kk.), mikä omalta osaltaan tukee vuoden 2026 alusta saakka kasvua ja yrittämisen edellytyksiä.

4.5 Yritysten välisten sopimussuhteiden sääntely

Pienyritykset ovat usein sopimussuhteessa heikommassa neuvotteluasemassa, jos sopimuskumppanina on suurempi yritys. Tilanteen tasaamiseksi on säädetty sekä kansallisesti että EU-tasolla lakeja, joiden tarkoituksena on suojata pienempiä yrityksiä liikesuhteissa. Esimerkiksi maksuehtolain mukaan yritysten välillä ei saa noudattaa yli 30 päivän maksuaikaa, elleivät osapuolet ole nimenomaan sopineet pidemmästä maksuajasta. Sääntely perustuu EU:n maksuviivästysdirektiiviin.

Komissio on arvioinut, ettei maksuviivästysdirektiivi ole riittävä työkalu suit-sia pitkiä maksuehtoja. Komissio antoi esityksensä maksuviivästysasetukseksi, joka on sisällöltään direktiiviä tiukempi. Asetus on ollut vuonna 2024 jumiin neuvostossa, koska useat jäsenmaat pitävät säännöstä eri tavoin ongelmallisena. Olemme pitäneet pitkiä maksuehtoja koskevaa ongelmaa esillä ja vaikuttaneet sekä kansallisesti että suoraan ja välillisesti (SMEunited) Eurooppa-tasolla siihen, että säännös saadaan tietyin muutoksia hyväksyttyä Unionissa.

4.6 Yritysten talousneuvonta, tervehdyttäminen ja yrittäjän uusi alku

Hallitusohjelmassa on pienyrittäjyydelle haitallinen kirjaus pakollisesta velkakonversiosta saneerausmenettelyssä. Tarkoituksena on, että osa yrityksen veloista voitaisiin muuttaa velallisyrittäjien osakkeiksi vastoin osakkeenomistajien tahtoa. SY vastustaa muutosta. Tavoitteemme on, ettei pk-yritysten osalta säädetä pakollisesta velkakonversiosta. Olemme olleet mukana oikeusministeriön asiaa käsittelevässä työryhmässä, jonka toimikausi jatkuu vuodelle 2025.

SY on vuosia tehnyt yhteistyötä TEM:n hallinnoiman valtakunnallisen Yrittäjän talousapu -palvelun osalta. SY sai Alueellinen yrittäjän talousapu -hanketta varten valtionavustusta ministeriöltä 270 000 euroa, joista suurin osa jaettiin muun muassa hankkeessa mukana olleille SY:n aluejärjestöille. Hanke päättyi 2023, ja loppuraportti TEM:lle jätettiin helmikuussa 2024. Hankkeen vaikutuksesta taloudellisissa vaikeuksissa olevien yrittäjien neuvonta lisääntyi merkittävästi ympäri Suomea.

Yrittäjän talousapu -palvelu ja Verohallinto tekevät yhdessä toimia, jotta verojen maksun osalta vaikeuksissa olevat yrittäjät ohjautuisivat riittävän ajoissa neuvonnan ja avun piiriin. 2024 aikana Verohallinnon yritysohjaus Yrittäjän talousapuun vakiintui. Tavoitteemme tältäkin osin toteutui.

Joka neljäs konkurssi johtuu siitä, ettei yritys saa omia saataviaan ajoissa sopimuskumppaneiltaan. Yritysten väliset maksuajat ovat pidentyneet maksuehtoja sääntelevästä direktiivistä ja kotimaisesta lainsäädännöstämme riippumatta. Maksuehtolakia rikotaan vuosi toisensa jälkeen räikeästi. EU:n komission asetusehdotus, jolla turvattaisiin erityisesti pk-yritysten oikeus saada maksunsa ajoissa, on neuvostossa vastatuulella. Siksi olemme vaatineet, että maksuehtolakia tulee muuttaa kansallisesti siten, että asetetaan viranomainen valvomaan lain noudattamista.

4.7 Maankäyttö, luvitus ja muutoksenhaku

Hallitusohjelmassa sitoudutaan useissa kohdissa SY:n tavoitteiden mukaisesti sujuvoittamaan ja nopeuttamaan kaavoitusta ja lupamenettelyjä. Vuonna 2023 käynnistynyt Yhden luukun palvelujen -hanke jatkui vuoden

2024 aikana. Hanke on SY:n tavoitteiden mukainen ja toteutuessaan tehostaa ja yhdenmukaistaa yritysten luvitusta.

Viime hallituskaudella maankäyttö- ja rakentamislain kokonaisuudistus ei edennyt kaavoituksen osalta. Tällä hallituskaudella säädetään uusi alueidenkäyttölaki, joka sujuvoittaa ja järkevöittää kaavoitusta. Ympäristöministeriön työryhmä valmisti uutta lakia koskevan mietinnön 2024. Työryhmän esitys on hyvä ja tavoitteidemme mukainen.

Hallitus haluaa kunnianhimoisesti nopeuttaa muutoksenhakuprosesseja ja suitsia turhia valituksia. Olemme vaikuttaa siihen, että valitusoikeuden edellytyksiä tarkennetaan ja selvästi perusteettomat valitukset saataisiin kuriin. Rakentamislain 2024 tehdyssä korjaussarjassa ja uudessa alueidenkäyttölaissa valitusmahdollisuuksia kavennetaan SY:n tavoitteiden mukaisesti.

4.8 Yritysturvallisuus

Yrittäjä-, asiakas- ja henkilökuntaturvallisuuden parantamiseksi SY on ajanut muutosta, joka mahdollistaisi ns. yrityslähestymiskiellon määräämisen yrityksen toimitiloissa häiriökäyttäytyvälle henkilölle. Hallitus on sitoutunut siihen, että yrityslähestymiskiellosta säädetään. Oikeusministeriö käynnisti lakimuutosta koskevan esiselvityksen 2024. SY osallistui kuulemisiin ja keskusteluihin. Varsinainen valmistelutyö tapahtuu 2025–2026.

Noin puolet suomalaisista pk-yrityksistä on joutunut huijausten tai sen yrityksen uhreiksi, mitä SY on vuosia pitänyt esillä ja vaatinut asiaan puuttamista. Oikeusministeriö suunnittelee toimia petosrikollisuuden suitsemiseksi vuoden 2025 aikana.

4.9 Kilpailuviranomaisen ennakkoratkaisu ja neuvonta

Yritykset eivät voi saada kilpailuviranomaisen sitovaa näkemystä yritystä koskevan asian kilpailuoikeudellisesta ulottuvuudesta. Työ- ja elinkeinoministeriön selvityksen mukaan ennakkoratkaisumenettely ei ole toteutettavissa, koska se olisi EU-oikeudellisesti ongelmallista. Olemme vaikuttaneet erityisesti siihen, että kilpailuviranomaisen tehokas neuvonta yrityksille tulee toteutumaan.

4.10 Kuluttajansuoja

Kuluttajansuojapuolella on huolehdittava suomalaisten yritysten kilpailukyvyn säilyttämisestä. Yrityksille ei tule asettaa EU-sääntelystä poikkeavia velvoitteita. Toimintavuoden aikana olemme vaikuttaneet siihen, että EU-sääntelyn implementoinnissa vältetään kansallista lisäsääntelyä.

4.11 Yhtiölainsäädännön uudistaminen

Toimintavuoden aikana käynnistettiin työryhmätyö osakeyhtiölain sekä osuuskuntalain uudistamiseksi. Työ jatkuu vuoden 2025 aikana. SY:n tavoitteena on keventää erityisesti osakeyhtiön purkamiseen sekä yhtiön oman pääoman menettämiseen liittyvää sääntelyä.

4.12 Aineettomat oikeudet

Aineettomien oikeuksien osalta SY osallistui patenttilain kokonaisuudistuksen valmisteluun. Patenttilain yhteydessä käytiin keskustelua myös hyödyllisyysmallilain tulevaisuudesta. SY pyrki vaikuttamaan siihen, ettei hyödyllisyysmallilakia kumottaisi. Päätöstä ei kuitenkaan tehty 2024. OKM käynnisti myös selvityksen yksityisen kopioinnin hyvityksen toteuttamistavasta. SY osallistui asiaa koskevaan keskusteluun ja piti perusteltuna nykyisen budjettirahoitukseen perustuvan mallin säilyttämistä. SY jatkoi yhteistyötä myös EU:n teollisoikeusvirasto EUIPO:n kanssa ja osallistui sen Ideas Powered for Business -hankkeen työryhmiin, joiden tarkoitus on edistää aineettomien oikeuksien hyödyntämisedellytyksiä erityisesti pk-yrityksissä.

4.13 Standardointistrategia

Hallitusohjelman kirjauksen mukaan hallitus laatii kansallisen standardisointistrategian, jossa määritellään kansalliset standardisoinnin painopistealueet ja vahvistetaan standardisoinnin roolia suomalaisten yritysten kilpailukyvyyn tukemisessa. Vaikutamme siihen, että standardointistrategian luomisessa huomioidaan pk-yritysten rooli Suomen kilpailukyvyyn kasvattajina, tärkeinä innovoinnin edistäjinä ja standardien käyttäjinä. Vaikutamme myös siihen, että strategiassa huomioidaan pk-yritysten osallistumismahdollisuudet kotimaisten sekä maailmanlaajuisten standardien luomisessa. TEM ei ollut vielä 2024 aloittanut strategian suunnittelua.

4.14 Jätehuoltoala

Hallitusohjelmalla halutaan parantaa jätehuoltoalan kilpailua ja tukea alan pienyrittäjyyttä. Jätelakia muutettiin 2024 siten, että kuntien vastuu rajattiin lähtökohtaisesti vain kotitalous- ja kunnan oman toiminnan jätteisiin. Vuonna 2024 käynnistyi myös ns. jätelaki II-hanke, jonka tarkoituksena on tarkentaa kuntien toissijaista vastuuta laissa niin, että kunta voi myydä jätehuoltopalveluja elinkeinoelämälle vain todellisessa markkinapuutteessa. Lisäksi käynnistyi ympäristöministeriön työryhmä, jonka tavoitteena on laatia uusi kiertotalouslakinykyisen jätelain tilalle. SY:n kannanmuodostamista varten koottiin yrityksistä ja jäsenliitoista koostuva taustaryhmä.

4.15 Toimivia yrityksiä poistettiin kaupparekisteristä – SY ryhtyi toimiin

Kaupparekisteristä poistaminen perustuu lainsäädäntöön, jonka mukaan yritys voidaan poistaa kaupparekisteristä, jos se ei toimita tilinpäätöstietojaan rekisteröitäväksi. Aikaisemmin PRH palautti yrityksiä rekisteriin, vaikka lainsäädäntö ei palauttamista mahdollistanut. PRH:n käytäntö kuitenkin muuttui, eikä yrityksiä enää palautettu rekisteriin.

Aktiivisen edunvalvontamme tuloksena PRH keskeytti väliaikaisesti yritysten poistamisen kaupparekisteristä ja kaupparekisterilakia muutettiin nopealla aikataululla siten, että rekisteristä laiminlyönnin perusteella poistetuilla yrityksillä on taas mahdollisuus hakea takaisin kaupparekisteriin.

4.16 Yrityslainsäädännön EU-hankkeet

4.16.1 Kuluttajansuoja

Olemme vaikuttaneet useampiin komission antamiin lainsäädäntöehdotuksiin, jotka kuuluvat komission kuluttaja-asioiden toimintaohjelmaan ja kiertotaloutta koskevaan toimintasuunnitelmaan jatkona Euroopan vihreän kehityksen ohjelmalle. Ehdotuksilla on pyritty varmistamaan kuluttajatuotteiden kestävä valmistus ja se, että kuluttajilla on tietoa tuotteiden korjattavuudesta sekä tosiasiallinen mahdollisuus saada tuotteet korjatuksi. Ehdotuksilla on myös tarkoitus varmistaa, ettei kuluttajia johdeta harhaan valheellisilla ympäristöväittämillä.

Näiden vihreän siirtymän kuluttajansuoja-aloitteiden osalta tavoitteemme on ollut varmistaa, ettei elinkeinonharjoittajien vastuuta kasvateta kohtuuttomasti suhteessa kuluttajien tekemien valintojen merkitykseen. Tavoitteemme on myös ollut varmistaa vihreän siirtymän tavoitteiden saavuttaminen siten, että sääntely on pk-yritysten hallittavissa, tarvittaessa kuluttajien oikeuksia keventäen.

4.16.2 Pakkotyöllä tuotettujen tuotteiden kieltö

Asetus pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kiellosta EU:n markkinoilla tuli voimaan. Asetuksen soveltaminen alkaa loppuvuodesta 2027. Vaikutimme siihen, etteivät pk-yrityksiin kohdistuvat hallinnolliset vaatimukset ja sanktiot ole kohtuuttomia ottaen huomioon pk-yritysten asema ja vaikutusmahdollisuudet kansainvälisissä arvoketjuissa.

4.16.3 Yritysvastuu

Toimintavuoden aikana hyväksyttiin EU:n yritysvastuudirektiivi ja aloitettiin direktiivin kansallinen implementointi. Direktiivin mukaan tietyn kokorajan yritysten tulee ottaa käyttöönsä prosessit oman toimintansa sekä arvoketjuun kuuluvien toimijoiden toiminnasta aiheutuvien haitallisten ihmisoikeus- ja ympäristövaikutusten tunnistamiseen, ehkäisyyn, lieventämiseen sekä korjaamiseen. Vaikka pk-yritykset eivät kuulu ehdotuksen soveltamisalaan,

vaikutukset kohdistuvat pk-yrityksiin arvoketjujen kautta. Tavoitteemme valmistelun aikana on ollut ja on varmistaa, etteivät sääntelyn velvoitteet valu hallitsemattomasti pk-yrityksille.

4.16.4 Yritysten maksuajat

Yritysten pitkät maksuajat halutaan saada EU:ssa kuriin muuttamalla maksuviivästyksdirektiiviä, mikä on eri kannatettavaa. Esityksen mukaan maksuaika olisi jatkossa enintään 30 päivää muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. SY:n tavoitteiden mukaisesti esityksessä on asetettu velvollisuus asettaa viranomainen valvomaan lain noudattamista. Vaikutimme siihen, että hyvät linjaukset säilyisivät esityksessä loppuun saakka.

4.16.5 Maksukyvyttömyys

Komissio haluaa harmonisoida jäsenmaiden maksukyvyttömyyslainsäädäntöä tavalla, joka heikentäisi suomalaista tehokasta järjestelmää. Suomen kanta esitystä kohtaan on kriittinen ja SY tukee tätä linjaa. Vaikutimme sekä suoraan että SMEunitedin kautta siihen, että direktiivissä jätetään riittävästi liikkumatilaa jäsenvaltioille säilyttää hyväksi koetut järjestelmät.

5 Elinkeinopolitiikka

5.1 Elinkeinopolitiikan pääteemat

Vuonna 2024 elinkeinopolitiikassa oli runsaasti edunvalvonnan kohteita yrityäjyyden näkökulmasta. Suomen teollisuuspolitiikan strategiaa uudistettiin ja samalla päivitettiin itäisen ja pohjoisen Suomen aluekehitysstrategioita.

Julkisen ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö oli keskiössä ja haasteissa hankintalain uudistamistyössä, erityisesti inhouse-yhtiöiden aseman uudelleen tarkastelussa. Myös oman tuotannon kustannusten laskeminen aloitettiin valtiovarainministeriön toimesta.

Työllisyyspalvelu-uudistusta valmisteltiin koko vuosi ja vuoden 2025 alusta työllisyyspalvelut siirtyivät kuntien vastuulle.

Keväällä 2024 pidettiin EU-vaalit ja heti sen jälkeen lähdettiin valmistautumaan kevään 2025 kunta- ja aluevaaleihin.

Yksittäisistä edunvalvonnan kohteista nousi suurimmiksi otsikoiksi soterikriisi, jonka yhteydessä pahimmillaan jopa 3700 sote-alan yritystä jonotti lupaa oman ammattinsa harjoittamiseen.

Yrittäjät etsivät vuoden aikana aktiivisesti myös norminpurkuehdotuksia maan hallitukselle.

Kevään aikana toteutettiin kahden vuoden välein julkistettava Kuntabarometri ja syksyllä lähdettiin valmistelemaan keväällä 2025 toista kertaa julkaistavaa Elinvoimabarometria.

5.2 Itä- ja Pohjois-Suomen ohjelmat

Suomen hallitus käynnisti tammikuussa 2024 Pohjoisen Suomen ohjelman laatimisen ja päätti jatkaa Itä-Suomen ohjelmaa. Osana ohjelmakokonaisuutta hallitus pyysi Yrittäjiä nimeämään edustajansa molempiin ohjelmiin. Maaliskuussa neuvottelukunnat nimettiin. Yrittäjäjärjestön osalta aluejärjestöt olivat edunvalvonnan kärjessä ohjelmien sisällön laatimisessa. Yrittäjäjärjestö myös lausui ohjelmista aluejärjestöjensä toimesta.

Pohjoisen Suomen ohjelmassa edustajamme oli toimitusjohtaja Marjo Kolehmainen Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjistä (varalla Jari Junkkari, Kainuu) ja Itä-Suomen neuvottelukunnassa toimitusjohtaja Merja Blomberg Pohjois-Karjalan Yrittäjistä (varalla Pasi Toropainen, Etelä-Karjala).

Itäisen Suomen lausunnossa kannatettiin teollisten keskittymien kehittämistä, investoinnin toiminnan laajentamista, tutkimus- ja innovaatiotoiminnan vauhdittamista sekä rahoituksen pullonkaulojen purkamista Itä-Suomessa. Lisäksi Itä-Suomen osalta halutaan lisätä kestävä kasvun ja puhtaan energian mahdollisuuksia, luoda lisää kestävä matkailun vetovoimaa, vahvistaa Suomen turvallisuutta ja parantaa itäisen Suomen saavutettavuutta.

Pohjois-Suomen ohjelmassa tavoitteena on pohjoisen alueen yhteistyön tiivistäminen Norjan ja Ruotsin kanssa, puhtaan energian hyödyntäminen, toimivat liikenneyhteydet, 6G-osaaminen, maakunnalliset investointitimet, nettonollainvestointien kiihdytyskaista, satamien toimintakyvyn vahvistaminen sekä mikro- ja pk-yritysten kansainvälistymisohjelma. Kenties kiistanalaisin ehdotus on maakunnallinen matkailuvero.

5.3 Teollisuuspoliittinen strategia

Suomeen valmisteltiin uutta teollisuuspoliittista strategiaa vuoden 2024 aikana työ- ja elinkeinoministeriön toimesta. Väliraportti strategiasta annettiin kesäkuussa ja loppuraportti joulukuussa 2024.

Yrittäjät pitivät lausunnoissaan TEM:n teollisuuspoliittista ohjelmaa liian valtiotavetoisena. Siinä valtio määrittelee kasvualat ja kohdistaa niihin pääosan panostuksista. Lisäksi ohjelmassa korostettiin liian paljon suurimpien yritysten roolia kasvun vetureina, vaikka suurin osa uusista innovaatioista luodaan pk-yrityksissä.

Valtiollisen strategiatyön rinnalla Yrittäjät kirjoittivat oman teollisuuspoliittisen ohjelmansa. Taustatyönä ohjelmalle toteutettiin round table -kiertue teollisuusyritysten haastattelemiseksi yhteistyössä TEM:n kanssa kolmella

paikkakunnalla: Lappeenranta, Vaasa ja Hyvinkää. Tilaisuuksiin osallistui yli 50 yritysjohtajaa ja lisäksi muita elinkeinopolitiikan tärkeitä sidosryhmiä.

Tapahtumista saatiin runsaasti aineksia yrittäjien omaan teollisuuspoliittiseen visioon. Etelä-Karjalassa on esimerkiksi saatu hyviä kokemuksia yliopistojen yritysysteistyöstä sen avulla, että LUT yliopisto antaa aina yhteishankkeissa IPR-oikeudet yrityksille. Vaasassa halutaan yhdistää yliopiston tohtorikoulutus ja veturihankkeet. Molemmissa suunnitellaan omia erityistalousalueita, ns. nettonollalaaksoja.

Yrittäjien teollisuuspoliittinen ohjelma koottiin ”ruohonjuuritasolta” yrittäjien ajatusten kautta. Tärkeä näkökulma ohjelmassa on mikro- ja pienyrittäjälähetyisyys. Toinen näkökulma on palvelualojen korostaminen ja aineettoman varallisuuden korostaminen teollisuuden rinnalla ja kolmantena kasvuhaluus sekä kasvun esteet. Painotimme myös sitä, että Suomi ei voi kilpailla valtiontuilla vaan mahdollisimman hyvällä yritysten toimintaympäristöllä.

5.4 Julkiset hankinnat, hankintalaki ja hankintaneuvonta

Yrittäjät teki julkisten hankintojen suhteen aktiivista vaikuttamistyötä. Keskeytimme erityisesti Petteri Orpon hallitusohjelman kirjausten kiirehtimiseen.

Hallitusohjelmassa luvattiin, että 1) yhteishankintayksiköt velvoitetaan analysoimaan hankintojen markkinavaikutukset, 2) tehdään lähtökohtaisesti markkinavuoropuhelu osaksi hankintaprosessia, 3) säädetään ostolasku-data avoimeksi, 4) sidosyksiköille määritellään kymmenen prosentin omistusvaatimus sekä 5) yhdenmukaistetaan sidosyksiköiden ulosmyyntirajat viiteen prosenttiin ja 500 000 euroon.

Osana hankintalakiuudistusta myös Hankinta-Suomi lähti uudelle ohjelma-kaudelle lisäämällä uusiksi kumppaneikseen Elinkeinoelämän keskusliiton ja Suomen Yrittäjät. Kumppanuus antoi meille erinomaisen mahdollisuuden tuoda uusia kilpailua lisääviä ideoita ja konkreettisia toimenpiteitä.

Erittäin merkittävä elinkeinopolitiittinen toimenpide kilpailun lisäämiseksi oli markkinatuomioistuimen päätös maaliskuussa siitä, että Sarastia Oy ei ole Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sidosyksikkö. Hyvinvointialue ei siten olisi voinut hankkia Sarastia Oy:ltä yli 9 miljoonan euron taloushallintopalveluja suorahankintana. Päätöksellä voi olla suuria ennakko vaikutuksia inhouse -yhtiöiden asemaan Suomessa. Hyvinvointialue valitti markkinaoikeuden päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto selvitti alkuvuonna inhouse-yhtiöiden vaikutuksia markkinoihin. Inhouse-yrityksiä löydettiin lähes 2800, joista 252:ssa on vähintään yksi alle 10 prosentin pienomistaja. Ensivaiheena tutkimuksessa olivat sellaiset inhouse-toimialat, joissa on paljon julkisia pienomistajia. Eri-tyisen paljon pienomistuksia löytyy ICT-toimialoilta ja taloushallinnosta.

Raportista nousi esille myös se, että 30 prosenttia sidosyksiköistä ei tee kustannusvertailua. Noin 90 prosenttia kyselyyn vastanneista yksityisistä

yrittäjistä oli valmis tuottamaan sidosyksiköiden tuottamia palveluita heti tai alle vuoden sisällä.

Työllisyyden ja yrittäjyyden ministerityöryhmä käsitteli hallituksen inhouse-linjauksia syyskuussa. Pääviestinä ministeriryhmästä tuli ulos, että edetään hallitusohjelman linjausten mukaisesti eli 10 prosentin omistusraja otetaan käyttöön ennakkoehtona suorahankinnoille.

Hankintalakityöryhmän mietintö valmistui joulukuussa 2024 ja se noudatti pääosin hallitusohjelman kirjauksia. Yrittäjillä oli edustus työryhmässä. Vuoden 2025 aikana työryhmän esitys on siirtynyt lausunnonantovaiheeseen. Lain on tarkoitus saada voimaan 1.1.2026.

Vuoden 2024 aikana yrittäjäjärjestön hankintaneuvonnan jatko oli vaarassa. TEM:n kestävän kasvupolitiikan momentille ei syyskuun budjettiriihessä varattu rahoitusta yrittäjäjärjestön hankintaneuvontaan. Yrittäjäjärjestölle on kuitenkin annettu suullisia lupauksia siitä, että hankintaneuvonnan rahoitus jatkuu, vaikka määräraha todennäköisesti pienenee.

5.5 Työvoimapalvelu-uudistus

Yrittäjät vaikuttivat vuoden 2024 aikana aktiivisesti työllisyyspalvelu-uudistukseen. TE24-uudistukseen vaikutettiin erityisesti osallistumalla työ- ja elinkeinoministeriön työryhmiin ja toteuttamalla kiertue Kuntaliiton kanssa 12 paikkakunnalla.

Yrittäjien mielestä työllisyysalueita syntyi liikaa (45 kappaletta). Nyt on kuitenkin katsottava tulevaan ja pyrittävä siihen, että hallinnolliset rajat ovat mahdollisimman matalia eivätkä haittaa palvelua.

Maaliskuun aikana panostettiin esimerkiksi Työmarkkinatorin kehittämiseen yrityshaastattelujen avulla. Huhtikuun alussa annettiin työ- ja elinkeinoministeriölle lausunto TE-uudistuksen asetuseräluonnoksesta.

Erityisesti korostettiin, että valtion puolelta ei luoda liian monimutkaista byrokratiaa, joka estää luovuuden työllisyyspalveluissa. Samoin korostettiin työttömien tietojen saamista kaikille palvelun tuottajille. Samoin on huolehdittava, että valtion puolelta ei luoda liian monimutkaista byrokratiaa, joka estää luovuuden työllisyyspalveluissa.

Valitettavasti monella alueella keskitytään säästöihin siten, että vähennetään ulkopuolisten palvelujen hankintaa. Toisaalta oppilaitokset ovat nähneet mahdollisuutena tulla osaksi työvoimapalveluita, ja tämä myös pienentää yksityisten työnvälityspalveluiden markkinaa. Työ- ja elinkeinoministeriössä valmistunut vertailu kuitenkin osoitti, että joissakin maissa yksityisellä sektorilla on huomattavasti Suomea suurempi rooli palvelutuotannossa.

Muutama työllisyysalue on ollut hyvin aktiivinen yhteistyölle yrittäjien kanssa. Osa kunnista on ilmoittanut Yrittäjille, että haluavat kokeilla

yrittäjälähtöistä työllisyysaluetta, jossa palvelujen osalta toteutetaan markkinavuoropuhelu ja palvelut kilpailutetaan siten, että myös yksityisillä palvelun tuottajilla on mahdollisuus osallistua kilpailuun.

5.6 Kuntabarometri

Kuntabarometri toteutettiin keväällä 2024. Kyselyyn vastasi 9627 yrittäjää. Kunnat palkittiin kolmessa kokoluokassa: suurten, yli 50 000 asukkaan kuntien ykkönen on Seinäjoki Etelä-Pohjanmaalta, keskikokoisten (10 000–50 000) kuntien ykkönen on Lieto Varsinais-Suomesta ja pienimpien, alle 10 000 asukkaan kuntien ykkönen on Vieremä Pohjois-Savosta. Kokoluokkien parhaat palkittiin kunnallisjohdon seminaarissa Turussa. Kyselyn raportointimuotoa uudistettiin siten, että raportointi tapahtui dashboard-muodossa.

5.7 Kuntajohtajan Yrittäjät-akatemia ja Kuntajohdon koulutus

Kuntajohtajan Yrittäjät-akatemian kolmas vuosikurssi jatkui tammi- ja maaliskuussa 2024, jolloin järjestettiin moduulit 2 ja 3. Kuntajohtajien 3. kurssi aloitti koulutuksen marraskuussa 2024 ja koulutus jatkui tammikuussa 2025. Huhtikuussa 2025 on vuorossa Akatemian Brysselin-jakso.

5.8 Yritysvaikutusten arviointi

Yritysvaikutusten arviointi on noussut esiin monessa kunnassa käsikirjan julkaisemisen jälkeen. Suomen Yrittäjät on ollut puhumassa useissa kunnissa yritysvaikutusten arvioinnista myös vuoden 2024 aikana, ja liikennevalomallista on tehty joissakin kunnissa myös omia versioita.

Yritysvaikutusten arvioinnin digitaalinen työkalu on ollut valmistelussa ulkopuolisen digitalon toimesta (CGI), mutta hanke kaatui rahoituksen puutteen vuoksi. Sen jälkeen Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät on lähtenyt tutkimaan mahdollisuutta toteuttaa kysely digitaalisessa muodossa Zeffin kautta.

5.9 Hyvinvointialuevaikuttaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyivät hyvinvointialueille 2023 alusta. Hyvinvointialueet ovat olleet uusi vaikuttamisen kohde kahden vuoden ajan. Vastuu vaikuttamisesta on Yrittäjien aluejärjestöillä. Suomen Yrittäjät tuottaa taustamateriaalia ja antaa aktiivisesti taustatukea vaikuttamistyöhön.

2024 aikana tärkeinä teemoina ovat olleet poistaa lainsäädännöstä monituottajuuden esteitä, avata ostolaskudata, analysoida eri palvelujen kustannukset vertailukelpoisesti yksityisen sektorin kanssa sekä edistää uusia toimintamalleja, kuten digitaalisia palveluja ja etävastaanottoja.

Valtiovarainministeriössä alkoi helmikuussa 2024 sotien yksikkökustannusten kehittämishanke. Sosiaali- ja terveystalouden yksikkökustannuksia

selvitetään osana hallitusohjelmaa. Hankkeessa kehitetään yksikkökustannusten laskentaa kansallisella sekä hyvinvointialueiden tasolla, sekä luodaan prosessit sekä edellytykset tietojen hyödyntämiselle.

Suomen Yrittäjät on ollut aktiivinen hankkeessa ja toimittanut materiaalia vertailun mahdollistamiseksi. Hankkeen johtaja Hanna Nevala on ollut vierana useissa kokoonpanoissa, mukaan lukien sote-valiokunnassa.

Yrittäjille tärkeää on, että kustannukset avataan yhtenäisesti koko valtakunnan tasolla siten, että ne ovat vertailukelpoisia yksityisen sektorin kanssa.

Sote-toimialojen ”nyrkkiä” laajennettiin vuoden 2024 aikana kahdella uudella toimialajärjestöllä.

Suomen Yrittäjät on myös mukana lainvalmistelua koskevissa työryhmissä ja vaikuttaa lainsäädäntöön. Suomen Yrittäjät ottaa lausunnoissaan huomioon toimialajärjestöjensä kannat.

Yrittäjät ja sen toimialajärjestöt tekevät läheistä yhteistyötä aluevaikuttamisen osalta. Samalla meidän on yhdessä tärkeä panostaa verkostojen luomiseen, jotta vaikuttamistyöstämme tulee vaikuttavampaa.

5.10 Soteri-rekisterin haasteet vuoden 2024 aikana

Osana hyvinvointialuevaikuttamista elokuussa tuli runsaasti hätähuutoja sosiaali- ja terveysalan yrityksiltä liittyen Soteri-rekisterin vaikeuksiin. Valviran hallinnollisten vaikeuksien ja byrokraattisen lainsäädännön takia yli 3700 sote-alan yritystä odotti lupaa harjoittaa ammattiaan.

Monet sote-alan yritykset olivat erittäin vaikeissa taloudellisissa haasteissa, ja osa yrityksistä oli joutunut lopettamaan toimintansa. Yrittäjät kirjelmöivät ongelmasta sosiaali- ja terveysministeriöön ja tapasi Valviran ylintä johtoa maanantaina 19. elokuuta. Elokuun lopulla ministeri Juuso ilmoitti, että ministeriö yrittää ratkaista Soteri-kriisin lainmuutoksella.

Syksyllä Yrittäjät kiirehti hallitusta lakiesityksen laadinnassa ja lakiesitykseen liittyvä kuulemistilaisuus oli 25. syyskuuta. Suomen Yrittäjät ja sote-toimialajärjestöjen edustajat tapasivat STM:n edustajia soteri-rekisteriin liittyvistä lainmuutostarpeista 23. syyskuuta. Suomen Yrittäjät järjestivät myös yhteistyössä Valviran kanssa koulutuksen Soteri-rekisteristä 3.10.2024. Uusi laki astui viimein voimaan 1.2.2025.

5.11 EU- sekä kunta- ja aluevaalit

EU-vaalit järjestettiin 9. kesäkuuta 2024. Suomen Yrittäjät kirjoitti yrittäjien EU-vaaliohjelman ja organisoi vaalien alla huhti-toukokuun aikana seitsemän vaalipaneelia eri puolilla Suomea. Kiinnostuneiden ehdokkaiden kanssa järjestettiin yrityskäyntejä. Viimeisinä viikkoina ennen vaaleja kehoitettiin somessa yrittäjiä aktiiviseen äänestämiseen.

Kunta- ja aluevaaleissa valmistelutyö aloitettiin huhtikuussa 2024 kysymällä toimialajärjestöjen kommentteja tärkeimmistä vaaliteemoista. Varsinainen ohjelmien kirjoitustyö käynnistyi kesäkuussa.

Samanaikaisesti aloitettiin yrittäjäehdokkaiden etsiminen esimerkiksi some-markkinoinnin avulla. Kaikille nykyisille yrittäjävaltuutetuille lähetettiin esimerkiksi sähköpostiviesti, jossa kysyttiin kiinnostusta olla mukana tulevissa vaaleissa.

Kesän aikana valmisteltiin luonnokset sekä kunta- että aluevaalien ohjelmasta. Kampanjaryhmä valittiin ja siinä oli edustus sekä Suomen yrittäjistä että aluejärjestöistä. Kampanjan suunnittelu alkoi elokuussa. Hyvinvointialuevaaleja varten perustettiin oma kampanjaryhmä.

Kunta- ja aluevaaliohjelmat hyväksyttiin SY:n hallituksessa marraskuussa. Kuntavaaliohjelmassa korostetaan kunnan roolia yrittäjäyyskasvatuksessa, kuntien viihtyisyyttä asuin- ja kulttuuriympäristönä (työ seuraa tekijöitä), suvaitsevaisuutta ja avoimuutta, yritysmuutoksia, yrityspalveluja sekä reilua ja avointa kilpailua.

Aluevaaliohjelma korostaa hyvinvointialueiden talouden tervehdyttämistä, yhteistyötä yritysten kanssa, monituottajamallia palvelutuotannossa, palvelusetelimallien käyttöönottoa ja reiluja hankintoja.

Kampanjan osalta lähetettiin tarjouspyynnöt neljälle mainostoimistolle kampanjan perusilmeestä ja sloganeista. Valinta kohdistui kahteen yritykseen: Vapa Media Oy ja Insano Oy. Kampanjan sloganit ja tarina julkaistiin Valtakunnallisen yrittäjäfoorumissa helmikuun alussa 2025.

6 Tukea ja neuvontaa yrittäjille

6.1 Juridinen neuvontapalvelu

Yrittäjien lakineuvonta on arvostettu jäsenetu ja merkittävä syy liittyä yrittäjäjärjestöön. Toimintavuoden aikana jatkettiin neuvontapalveluiden kehittämistä ja kehitystyötä jatketaan edelleen vuonna 2025, erityisesti tekoälyn tuomien mahdollisuuksien osalta. Toimintavuoden aikana valtakunnalliseen neuvontapalveluun otettiin yhteyttä lähes 27 000 kertaa. Surveypal-palvelun kautta toteutetun palautekyselyn kautta saatujen vastausten perusteella neuvonnan NPS toimintavuonna oli kokonaisuutena 79.

7 Omistajanvaihdosten edistäminen

7.1 Omistajanvaihdosfoorumi

Suomen Yrittäjät on edistänyt valtakunnallisesti omistajanvaihdoksia hankkeena 2013 lähtien. Suomen Yrittäjien aloitteesta perustetussa Omistajanvaihdosfoorumissa oli vuonna 2024 mukana seuraavat organisaatiot:

- Aalto yliopisto
- Business Finland
- Elinkeinoelämän keskusliitto
- Asianajotoimisto Fenno
- Finnvera
- Grannenfelt Finance
- Hallituspartnerit
- Infra ry
- Lexia
- Maa- ja metsätalousministeriö
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
- Osuuspankki
- Oulun yliopisto
- Perheyrittäjien liitto
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu
- SEKES
- Suomen metsäkeskus
- Teollisuussijoitus Oy
- Suomen Uusyrityskeskus
- Suomen Yrittäjät
- Suomen Yrityskaupat
- Suomen Yrityskummit
- Suomen Yritysvälittäjien Liitto
- Taloushallintoliitto
- Tampereen kauppakamari
- Työ- ja elinkeinoministeriö
- TTS Työtehoseura

Valtakunnallinen työ omistajanvaihdosten edistämishankkeen puitteissa päättyi 30.6.2024. Hanketta rahoitti työ- ja elinkeinoministeriö. Omistajanvaihdosfoorumi toimi hankkeen ohjausryhmänä. Hanke oli jaettu viiteen osakokonaisuuteen: tutkimus, viestintä, kansallinen yhteistyö, kansainvälinen yhteistyö sekä kasvu ja uudistuminen. Näitä osakokonaisuuksia varten hankkeella oli omat alatyöryhmät.

Hankkeen päätyttyä Omistajanvaihdosfoorumi jatkoi heinäkuusta lähtien toimintaansa ilman hankerahoitusta. Omistajanvaihdosfoorumin toiminta

järjestäytyi syksyllä 2024 viiden teeman ympärille: yritysmarkkinat ja alue-toiminta, yhteiskuntavaikuttaminen, omistajanvaihdososaaminen, viestintä ja tutkimus.

Omistajanvaihdosfoorumi lanseerasi vuodelle 2024 teemavuoden ”ostajan vuosi”, jossa tarjottiin tietoa ja työkaluja yrityksen ostajille ja ostajaa tukeville tahoille sekä vahvistettiin yhteistyötä mm. oppilaitosten ja Uusyrityskeskusten kanssa. Ostajan vuotena järjestettiin 36 ostajille suunnattua tapahtumaa eri puolilla Suomea sekä tehtiin herättelyviestintää.

Omistajanvaihdosfoorumi järjesti valtakunnallisen omistajanvaihdosasian-tuntijoiden leirin 25.–26. tammikuuta Helsingissä. Leirille osallistui 39 asian-tuntijaa eri puolelta Suomea.

Omistajanvaihdosfoorumi järjesti valtakunnallisen omistajanvaihdosviikon 4.–9. marraskuuta. Viikon aikana järjestettiin 22 tapahtumaa 12 eri paikkakunnalla ja verkossa. Järjestäjäorganisaatioita oli yhteensä 46. Omistajanvaihdosviikko huipentui omistajanvaihdoskonferenssiin, joka järjestettiin Helsingin Pörssitalolla 6. marraskuuta. Konferenssiin osallistui 165 ihmistä ja se järjestettiin ensimmäistä kertaa maksullisena tapahtumana.

Omistajanvaihdosten edistämisen kansainvälistä ulottuvuutta vahvistettiin vuonna 2024. Omistajanvaihdostoiminnan päällikkö valittiin kansainvälisen yhdistyksen Transeon hallituksen jäseneksi.

Omistajanvaihdosfoorumi toteutti yhteistyössä Seinäjoen ammattikorkeakoulun kanssa Omistajanvaihdosbarometrin.

Omistajanvaihdosfoorumi on edistänyt liiketoimintakauppojen edistämistä yhdessä Tilastokeskuksen kanssa.

Yrittäjien intressissä on omistajanvaihdosten edistäminen valtakunnallisesti Omistajanvaihdosfoorumin ja muiden omistajanvaihdoshankkeiden kautta. Tavoitteena on toimia valtakunnallisten ja alueellisten hankkeiden ohjausryhmissä, osatoteuttajana tai hankkeen veturina.

Omistajanvaihdostoiminnan päällikkö Anneli Komi oli vuonna 2024 mukana useiden omistajanvaihdoshankkeiden ohjausryhmissä, kuten KLOV-hankkeessa, OVKV-hankkeessa, ProSPV-hankkeessa, Ratkaisuja maaseudun koneyritysten jatkuvuuteen ja kilpailukykyyn – RATKI-hankkeessa, Varus-tamo-hankkeessa sekä Helmi-hankkeessa.

7.2 MOP-hanke

Yrittäjät oli osatoteuttajana Maaseutuyritysten omistajanvaihdospalvelut (MOP) -hankkeessa yhdessä MTK:n ja Suomen Uusyrityskeskusten kanssa. Hanketta johti Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Hanke työllisti Yrittäjistä yhden henkilön osa-aikaisesti (50 %). Hanke päättyi vuoden 2024

helmikuussa. Vuoden alussa hankkeessa järjestettiin webinaari, tehtiin heittälyviestintää ja valmisteltiin hankkeen loppuraporttia.

Hanke kartoitti yritysten omistajanvaihdospalveluiden nykytilannetta julkisten organisaatioiden ja yksityisen sektorin puolelta. Hankkeen tavoitteena oli luoda valtakunnallinen matalan kynnyksen omistajanvaihdospalveluiden palveluverkosto sekä kirkastaa matalan kynnyksen omistajanvaihdospalvelun sisältöjä.

7.3 OKAPUU-hanke

Omistajanvaihdoksilla kasvua puutuotealalle (OKAPUU) -hanke osti Suomen Yrittäjiltä resurssin hankkeen toteuttamiseksi. Hankkeessa työskenteli yksi henkilö osa-aikaisesti (50 %). OKAPUU-hankkeen hallinnoijan, Suomen Metsäkeskuksen, kanssa tehtiin sopimus ajalle 1.3.2023–1.3.2024.

Hankkeen tavoitteena oli pienyritysten tuottavuuden ja kilpailukyvyn parantaminen omistajanvaihtamisen sekä yrityksille tehtävän omistajanvaihdoksen kehittämissuunnitelman ja toimenpiteiden avulla. Alkuvuonna hankkeessa järjestettiin webinaari, omistajanvaihdosklinikoita sekä viimeisteltiin opas omistajanvaihdosten edistämisestä toimialajärjestöissä.

7.4 Omistajanvaihdos yrityksen kansainvälistymisen työkaluna -hanke

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi 2024 Suomen Yrittäjille erityisavustuksen Omistajanvaihdos yrityksen kansainvälistymisen työkaluna -hankkeeseen, jonka tavoitteena on lisätä pk-yritysten ymmärrystä omistajanvaihdoksista osana kansainvälistä kasvua ja tukea suomalaisyritysten verkottumista Euroopan yritysmarkkinakenttään. Hanke käynnistyi 1. toukokuuta 2024 ja päättyy 30. kesäkuuta 2025, ja se on työllistänyt yhden henkilön.

Vuonna 2024 hankkeessa lisättiin yrittäjien tietoisuutta yrityskaupalla kansainvälistymisen mahdollisuuksista. Ov-foorumin verkkosivuille luotiin kansainvälistymiseen keskittyvä alasivu, johon koottiin hankkeen materiaaleja. Hankkeessa koottiin yhteen yrityskaupalla kansainvälistymiseen liittyvät julkiset palvelut ja tuet sekä listattiin markkinaehtoisia palveluntarjoajia. Euroopan yritysmarkkinoiden tilannetta selvitettiin, kerättiin parhaita käytäntöjä muista maista sekä järjestettiin webinaareja. Yhteistyötä tiivistettiin eurooppalaisten toimijoiden kanssa.

Hankkeessa käynnistettiin pilotti Suomen ja Viron yritysmarkkinoiden kehittämiseksi. Sen puitteissa verkostoiduttiin virolaisten toimijoiden kanssa, tehtiin matka Tallinnaan ja järjestettiin webinaari yritysostomahdollisuuksista Virossa. Lisäksi tuotettiin markkinakatsaukset Viron, Ruotsin ja Saksan yritysostomahdollisuuksista.

7.5 Kulttuuri- ja luovien alojen yritysten ja omistajanvaihdosten kehittäminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 2023 Yrittäjille rahoituksen Kulttuuri- ja luovien alojen yritysten yrityskunnon kehittäminen ja omistajanvaihdosten edistäminen -hankkeelle. Rahoitus sisältyy Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan. Rahoitus tulee EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä (Rescue and Recovery Facility, RRF), joka on yksi EU:n kertaluonteisen elpymisvälineen (Next Generation EU) ohjelmista.

Hankkeen tavoitteena on parantaa luovan ja kulttuurialan yritysten yrityskuntoa. Hanke käynnistyi 1. tammikuuta 2024 ja päättyy 31. lokakuuta 2025. Hanke työllistää kaksi henkilöä.

Hanke järjestäytyy pilotin ympärille. Pilottiin on ilmoittautunut yli 200 yrittäjää, joille tarjotaan mahdollisuus osallistua koulutuksiin, webinaareihin ja tilaisuuksiin, joiden teemana on yrityskunnon parantaminen ja kehittäminen eri näkökulmista. Vuonna 2024 koulutuksia oli esimerkiksi seuraavista teemoista: aineettomat oikeudet luovalla alalla, neuvottelutaidot, digitaalinen myynti ja asiakaslähtöinen liiketoiminta. Koulutuksia on tulossa esimerkiksi rahoituksen saannista ja yrittämisen eri muodoista.

Lisäksi hanke osallistuu aktiivisesti eri luovan- ja kulttuurialan toimijoiden tilaisuuksiin, kuten esimerkiksi musiikkialan Music X Media -tilaisuuteen, jossa hanke järjesti paneelikeskustelun aineettomien oikeuksien merkityksestä yrityksen arvon kasvattamiseen liittyen.

Hankkeen puitteissa on myös järjestetty yksi Business Matching -tapahtuma, jossa noin 30 yrittäjää törmäytettiin. Hanke järjesti syksyllä koulutuspäivän Uusyrityskeskuksen yritysneuvojille. Päivän teema oli luovan- ja kulttuurialan yritysten omistajanvaihdokset ja erityispiirteet. Lisäksi päivän aikana kuultiin luento mikroyritysten omistajanvaihdoksista.

Kumppaneina hankkeessa toimivat Tulostajajärjestelyt Partners ja Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit. Hanke jatkaa hankesuunnitelman toteuttamista yhdessä kumppaneiden kanssa lokakuun 2025 loppuun.

8 Järjestö

8.1 Tavoite ja painopisteet

Yrittäjäjärjestön tavoitteena on olla aktiivinen, hyvinvoiva ja puoleensa vetävä sekä kiinnostava paikallisyhdistysten ja aluejärjestöjen verkosto, jonka toimintaa keskusjärjestö tukee sekä edesauttaa yhteistyön edellytyksiä. Yrittäjäjärjestön vuodesta 2013 alkaen negatiivisesti kehittynyt jäsenmäärä on asettanut omat haasteensa toiminnalle.

Vuonna 2024 toiminta oli sen kolmella eri tasolla erittäin aktiivista ja monella tapaa vaikuttavaa, mutta järjestö ei edelleenkään ole löytänyt keinoja palvella kaikkia sen jäseniä heitä tyydyttävällä tavalla. Jokainen paikallisyhdistys on tekijöidensä summa ja valtaosa yhdistyksistä on aktiivisia ja tarjoaa moninaista lisäarvoa jäsenyydelle. Vuonna 2024 käynnistyi paikallisyhdistysten toimintapalkkiojärjestelmätyö, jonka tavoitteena on luoda paikallisyhdistystoiminnalle kestäviä toimintamalleja ja toiminnallisia kriteerejä. Työ jatkuu vuonna 2025. Työn tueksi tarvitsemme systemaattista arviointia ja palautetta sekä jatkuvaa kehittämistyötä.

8.2 Yhteistyö järjestön sisällä

Yrittäjäjärjestön vahvuus ovat sen viisi tekijätasoa – paikallisyhdistykset, aluejärjestöt, keskusjärjestö, EU-toimisto ja toimialajärjestöt. Yhteistyötä tehtiin kuluneena vuotena monin eri tavoin.

Toimenpiteet

- Järjestettiin aluejärjestöjen puheenjohtajille ja alue- ja toimitusjohtajille tarkoitettu Business Foorumi 13.–15.8. Tukholmaan.
- Järjestettiin aluejärjestöjen ja toimialajärjestöjen sekä keskusjärjestöjen johdolle tarkoitettu Järjestöfoorumi 9.–10.4. Fortumissa, Espoossa ja 17.–18.8. Helsingissä.
- Järjestettiin alue- ja toimitusjohtajien live-tapaamisia 16.–17.1., 19.–20.4. ja 12.–13.11. sekä Teams-tapaamisia 31.5., 17.7. ja 15.8.
- Osallistettiin aluejärjestöjä ja toimialajärjestöjä vaikuttamistyöhön ja järjestön kehittämiseen mm. kunta- ja aluevaaliohjelmatyössä ja TE24-vaikuttamisessa Kuntaliiton kiertueen puhujina.
- Järjestettiin Henkilöstöpäivät 22.–23.8. Helsingissä järjestön kaikille toimihenkilöille.

8.3 Paikallisyhdistystoiminta

Vuonna 2024 paikallisyhdistyksiä oli yhteensä 368 ja aluejärjestöjä 21. Paikallisyhdistykset toimivat pienten ja keskikokoisten yritysten ja yrittäjien yrittäjä-, elinkeino- ja työnantajapoliittisena etujärjestönä. Tätä vaikuttamistyötä aluejärjestöt ja keskusjärjestö tukivat eri tavoin.

Paikallisyhdistysten toimintaa ja sen vaikuttavuutta arvioidaan vuosittain paikallisyhdistysten itsearviointikyselyllä. Hallitus arvioi omaa työskentelyään ja valtuuston paikallisyhdistyksille asettamien tavoitteiden toteutumista vaikuttamisen, verkostoimisen ja vahvistamisen näkökulmasta.

- 222/368 yhdistystä vastasi – 146 yhdistystä ei vastannut
- Suuret alueelliset erot vastaajamäärissä

- Uuden toimintapalkkiojärjestelmän kriteerien näkökulmasta suurin osa vastanneista yhdistyksistä täyttää kriteerit jo tällä hetkellä. +/- 20 % ei täytä kaikilta osin.
- 81 % vastanneista haluaa tiivistää yhteistyötä toisten paikallisyhdistysten kanssa.
- 99 % vastaajista viestii jäsenilleen. Useampi monikanavaisesti.
- 93 % vastaajista on hyvä yhteys aluejärjestöön.
- 93 % vastaajista ovat aktiivisuudeltaan mielestään huippuja tai aktiivisia.

Paikallisyhdistysten jäsenkehitys oli kokonaisuudessaan suotuisampaa edelliseen vuoteen verrattuna.

- 137 paikallisyhdistyksen jäsenmäärä kasvoi
- 30 paikallisyhdistyksen jäsenmäärä pysyi samana
- 201 paikallisyhdistyksen jäsenmäärä laski

Toimenpiteet

- Valmisteltiin paikallisyhdistyksille toimintapalkkiojärjestelmän toiminnallisen kriteerit.
- Toteutettiin soittokierros paikallisyhdistysten puheenjohtajille aikavälillä 2.4.–31.5. Soittokierroksella tavoitettiin 339 puheenjohtajaa.
- Toteutettiin paikallisyhdistysarviointi -kysely aikavälillä 16.10.–30.11.
- Järjestettiin Lähilauantai-kampanja 7.9. osana Yrittäjän päivän 5.9. viettoa. Kampanjalla tuetaan vuosittain paikallista yrittäjyyttä ja muistutetaan siitä, miten tärkeää on, että oman kotikunnan tai -kaupungin tarjolla olevat palvelut säilyvät lähellä myös tulevaisuudessa.

8.4 Luottamushenkilökoulutus

Järjestössä toimi luottamushenkilöitä sen kolmella portaalla (paikallisyhdistyksissä, aluejärjestöissä ja keskusjärjestössä) yhteensä noin 3 800.

Olemme pystyneet järjestönä tarjoamaan aktiivisille jäsenyrittäjillemme merkityksellisiä ja haastavia luottamustehtäviä Suomen Yrittäjien hallituksessa, valtuustossa, valiokunnissa ja työmarkkinavaltuuskunnassa.

Olemme osaltamme pyrkineet vahvistamaan luottamushenkilöiden vaikuttamisen edellytyksiä koulutuksella.

Toimenpiteet

- Järjestettiin Vaikuttaja I -koulutus 1.–2.3. Helsingissä.
- Järjestettiin Vaikuttaja II -koulutus 8.–9.3. Tampereella.
- Järjestettiin Vaikuttaja III -koulutus 15.–16.3. Helsingissä.
- Järjestetään Vaikuttaja-koulutus nuorille 9.–10.3. Tampereella.
- Järjestettiin Valtuustoseminaari 11.11. Helsingissä.

- Järjestettiin puheenjohtajien kvartaali-infoja 21.3., 12.6. ja 3.12.
- Järjestettiin paikallisyhdistysten hallitusten Teams-tapaamisia 6.2., 9.4., 21.5., 20.8., 8.10. ja 5.11.

8.5 Valiokunnat ja verkostot

Kaudella 2022–2024 toimi 11 hallituksen nimittämää valiokuntaa ja viisi verkostoa, joissa kussakin oli maksimissaan 12 luottamushenkilöä. Valiokunnat ja verkostot jatkoivat toimintaansa keväällä 2022 asettamiensa tavoitteiden mukaisesti vuonna 2024.

Syksyllä toteutettiin hakukierros uudelle valiokuntakaudelle 2025–2026. Valiokuntiin tuli runsaasti hakemuksia. Hallitus valitsi valiokuntien uudet kokoonpanot tulevalle kaudelle 17.12. kokouksessaan.

Lisäksi vuonna 2024 toimintaansa normaalisti jatkoi työmarkkinavaltuuskunta, joka on järjestön sääntömääräinen toimielin. Valtuuskuntaan kuuluu puheenjohtaja, jäsen jokaisesta jäsenjärjestöstä, joka on tehnyt työehtosopimuksen ja esittää edustajaansa valtuuskuntaan, sekä enintään kymmenen muuta työmarkkina-asioita tuntevaa jäsentä. Jäsenistä puolet on vuositain erovuorossa.

Valiokuntien ja verkostojen toimikaudet muuttuivat hallituksen ja valtuuston toimikausia vastaaviksi vuoden 2025 alusta alkaen. Lisäksi jatkavien verkostojen nimet muutettiin valiokunniksi.

8.6 Toimialajärjestötoiminta

Toimialajärjestöjen kanssa pyritään aktiiviseen yhteistyöhön ja vuoden aikana yhteistyötä on vahvistettu monin tavoin.

Toimialajärjestöjen mukanaolo on ollut keskeistä useissa tärkeissä tapahtumissa, ja heillä on ollut mahdollista osallistua Vaikuttajafoorumiin, Vaikuttaja-koulutuksiin, Järjestöfoorumiin sekä Toimialajärjestöfoorumiin. Vaikuttajafoorumeissa helmikuussa palkittiin perinteiseen tapaan vuoden toimialajärjestö ja se oli Sailab – MedTech Finland ry. Näiden lisäksi toimialajärjestöjen edustajat kokoontuvat perinteisesti myös muissa valtakunnallisissa tapahtumissa. Näiden livetapahtumien lisäksi kerran kuukaudessa järjestetty Teams-tapaaminen on tarjonnut säännöllisen keskustelukanavan ajan-kohtaisille asioille. Toimialajärjestöviesti-uutiskirjettä lähetetään noin joka toinen kuukausi ja tiedonkulkua on parannettu myös WhatsApp-ryhmän avulla. Viestintä ja yhteydenpito on ollut aktiivista.

Edunvalvontatyössä toimialajärjestöjen osallistuminen on ollut keskeistä. Toimialajärjestöjen edustajia on kuultu vaaliohjelmien valmistelussa ja muussa ohjelmatyössä ja heidän asiantuntemustaan hyödynnetty lausuntoyhteistyössä ja yleisesti yhteisessä vaikuttamisessa yrittäjien asioihin.

Toimialajärjestöjen asiantuntemus on huomioitu myös valiokuntien kokoonpanoissa, ja suurimpaan osaan kauden 2025–2026 valiokunnista valittiin mukaan toimialajärjestöjen edustajia. Tavoitteena on ollut edelleen toimialajärjestöjen ja aluejärjestöjen yhteistyön tiivistäminen. Toimialajärjestöt ovat hyödyntäneet aktiivisesti myös Suomen Yrittäjien asiantuntijoiden puheenvuoroja omissa tapahtumissaan.

Kaiken kaikkiaan yhteistyö on ollut tavoitteellista ja tiivistä, ja sitä kehitetään jatkuvasti toimialajärjestöjen tarpeet huomioiden. Toimialajärjestöjen määrä vuodenvaihteessa 2024–2025 on 55.

8.7 Teemakohtainen toiminta

8.7.1 Yksinyrittäjät

Yksinyrittäjien aseman parantaminen on tärkeää yrittäjänä toimiville jäsenille, mutta se on tärkeää myös Suomen Yrittäjille järjestönä. Tavoitteena tulee edelleen olla, että Suomen Yrittäjät koetaan yhteiskunnassa entistä vahvemmin yksinyrittäjien etua edistäväksi tahoksi.

Yksinyrittäjien viestintää toteutettiin suunnitelmallisesti ja säännöllisesti. Uutiskirje lähetettiin kerran viikossa. Kohdennettua viestintää ja palveluita tarjottiin monipuolisesti. Yksinyrittäjille loppuvuodesta 2023 avattu oma neuvontanumero on ollut tärkeä lisä. Järjestössä selvitettiin tapoja tavoittaa ja ymmärtää kohderyhmää entistä paremmin teettämällä Yrittäjägalluppien pohjalta yksinyrittäjäraportti kaksi kertaa ja kuulemalla kohderyhmää yksinyrittäjätoiminnasta vastaavien ja verkostovastaavien verkostopäivässä. Vuonna 2023 julkaistun Yksinyrittäjäohjelman toimenpiteitä edistettiin.

Yksinyrittäjien verkoston johtoryhmästä osallistuttiin mm. Nuorten Yrittäjien Get Togetheriin. Yksinyrittäjille tarkoitettu Bisnesbuusti LIVE -tapahtuma sai erinomaista palautetta. Yksinyrittäjille oli oma osastopaikka Valtakunnallisilla yrittäjäpäivillä Seinäjoella. Yksinyrittäjille järjestettiin ensimmäistä kertaa Yrittäjäpäivän etkot. Yrittäjäpäivillä palkittiin Vuoden yksinyrittäjä Sebfmx Events Oy:n Sebastian Westberg, joka sai paljon positiivista medianäkyvyyttä.

Yksinyrittäjien verkoston johtoryhmä toimii edunvalvonnan tukena yksinyrittäjien kannalta keskeisten asioiden edistämisessä. Johtoryhmän rooli on keskeinen myös alueiden yksinyrittäjätoiminnan kehittämisessä. Lisäksi johtoryhmä toimii tärkeänä tiedonkulun väylänä, jonka kautta suurimman yrittäjäryhmän ääni kantautuu kattavasti eri puolilta maata.

Yksinyrittäjäverkoston johtoryhmä varmisti, että yksinyrittäjien tarpeet huomioidaan järjestön tapahtuma- ja koulutustarjonnassa, mediasisällöissä ja vaikuttamistyössä. Verkoston johtoryhmä oli aktiivinen vaikuttamisessa ja tapasi kansanedustajia erityisesti koskien liikunta- ja kulttuuriedun

myöntämistä toiminimiyrittäjille. Erityisesti verkoston puheenjohtaja oli aktiivisesti mukana järjestön valtakunnallisissa tapahtumissa.

8.7.2 Nuoret Yrittäjät

Nuorten yrittäjien toiminta oli jälleen aktiivista ja vaikuttavaa. Tapahtumien osalta nuorille yrittäjille järjestettiin toista kertaa Vaikuttaja-koulutus, johon otettiin mukaan 20 nuorta vaikuttamisesta kiinnostunutta yrittäjää. Koulutus varattiin täyteen nopeasti. Vuoden suurin nuorten yrittäjien tapahtuma Get Together järjestettiin onnistuneesti toukokuussa Rovaniemellä, ja mukana oli noin 150 nuorta yrittäjää. Valtakunnallisten Yrittäjäpäivien yhteydessä Seinäjoella järjestettiin nuorten yrittäjien etkot. Yrittäjäpäivillä palkittiin vuoden nuori yrittäjä Taneli Ristmeri, joka sai palkitsemisen myötä runsaasti positiivista julkisuutta. Suositusta nuorten yrittäjien mentorointiohjelman järjestämistä jatkettiin, ja mukana on taas noin 30 nuorta yrittäjää.

Nuorten yrittäjien johtoryhmä tekee aktiivista vaikuttamistyötä. Nuorten yrittäjien johtoryhmä tapasi vuoden aikana useita kansanedustajia, nuorisojärjestöjen edustajia ja muita sidosryhmiä. Nuorten johtoryhmän puheenjohtaja on osallistunut kaikkiin Yrittäjien valtakunnallisiin tapahtumiin. Valtakunnallisen johtoryhmän työskentelyn ohella jatkettiin aktiivisesti myös alueellista toimintaa ja yhteistyötä nuorten yrittäjien alueverkostossa. Johtoryhmä on tavannut myös toimialajärjestöjen nuorten toiminnan vastuuhenkilöitä. Nuorten yrittäjien johtoryhmä osallistui myös Kunnallisjohdon seminaariin ja organisoi muutaman päivän ajan SuomiAreenassa suosituksi osoittautunutta loungea, jonne kutsuttiin mm. poliittiset nuorisojärjestöt.

Nuorten Yrittäjien viestintää toteutetaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti eri kanavia hyödyntäen. Viestinnässä nuorilla yrittäjillä on ollut käytössään Facebook-sivu ja -ryhmä ja sekä X-tili. Lisäksi nuorille jäsenyrittäjille lähetettiin vuoden aikana kuusi omaa uutiskirjettä. Näiden lisäksi toimii aktiivisesti erilaisia nuorten yrittäjien WhatsApp-ryhmiä.

8.7.3 Maahan muuttaneet yrittäjät

Järjestössä jatketaan aktiivisesti monipuolisten tilaisuuksien järjestämistä maahanmuuttajayrittäjien tavoittamiseksi ja tämän kasvavan yrittäjäkentän tukemiseksi. Verkostotilaisuuksia kehitettiin huomioimalla entistä paremmin maahanmuuttajayrittäjien tarpeet.

Business Unplugged 2025 -tapahtuman kärkiteema oli tuoda yhteen kansuomalaisia yrittäjiä ja maahan muuttaneita yrittäjiä. Tapahtuman pääteemana oli omistajanvaihdos, jotta myös tämä korkean potentiaalin kohde-ryhmä saa enemmän tietoisuutta yrityskaupan ja omistajanvaihdoksen mahdollisuudesta. Business Unplugged -tapahtumassa palkittiin myös vuoden maahan muuttanut yrittäjä, hammaslääkäriyrittäjä Juulia Voronova.

Järjestön muihin tapahtumiin pyritään tuottamaan myös kohderyhmään liittyviä sisältöjä. Kunnallisjohdon seminaarissa käsiteltiin maahanmuuttajan palkkaamista ratkaisuna osaajapulaan.

Maahanmuuttajayrittäjien viestintää lisättiin ja toteutetaan säännöllisesti sekä suunnitelmallisesti yhteistyössä aluejärjestöjen kanssa eri kanavia hyödyntäen. Järjestön sisäinen viestintärinki jakaa tietoa kohdennetuista tapahtumista, artikkeleista ja englanninkielistä sisältöä koskevista asioista. Ringin avulla myös aktivoitiin aluejärjestöjä tilaisuuksien järjestämisessä. Kohdennetun viestinnän uusia kokeiluja aloitettiin suunnitella loppuvuodesta. Englanninkielinen uutiskirje lähetettiin kerran kuukaudessa. Englanninkielistä kurssitarpeita selvitettiin ja tarjontaa lisättiin Yrittäjät Akatemiaan.

Yrittäjät selvitti tapoja tavoittaa ja ymmärtää monipuolista kohderyhmää paremmin mm. HEI-Networkin uudistamisella. Kokouksiin kutsuttiin eri kulttuuristen yhteisöjen edustajia. Jäsenmyynnistä osallistuttiin kohderyhmää puhutteleviin tilaisuuksiin. Ymmärtääkseen tämän kasvavan yrittäjäkentän vaikutusta elinkeinoelämään, järjestö tilasi aiheesta laajan tutkimuksen PTT:ltä.

Verkostojen välistä yhteistyötä kehitettiin kohdentamalla järjestön englanninkielinen pää tapahtuma myös luovan alan yrittäjiin. Vuoden aikana jatkettiin yhteistyötä toimivien yhteistyötahojen kanssa sekä keskusteltiin uusista yhteistyökuvioista.

Maahanmuuttaja naisyrittäjille ja naisyrittäjille suunnattu mentorointihanke päättyi elokuussa 2024. Hankkeeseen osallistui 25 mentoriparia. Hankkeen aikana tuotettiin mentorointiopas ja julkaistiin kirjoituksia osallistujien kokemuksista. Hanke sai hyvää palautetta ja jatkuvuutta on syytä pohtia.

Maahanmuuttajaverkoston toiminnan ja edunvalvonnan tukena toimi maahan muuttaneiden yrittäjien verkoston johtoryhmä. Johtoryhmän tehtävänä on edistää maahanmuuttajayrittäjien asemaa Suomessa ja käynnistää maahan muuttaneiden yrittäjien verkoston toimintaa ympäri Suomea.

Ryhmän Facebook tavoittaa jo yli 27 00 kansainvälistä yrittäjää.

8.7.4 Luovan alan yrittäjät

Luovan alan toimintaa selkeytettiin ja tuotiin järjestössä esille entistä enemmän. Toiminnan tunnettavuutta vahvistettiin sekä KLOV-hankkeella että Taiteen edistämiskeskuksen kanssa toteutetulla Eloon!-kiertueella. Eloon!-kiertueen avulla mm. kartoitettiin ekosysteemeitä, jossa tunnistetaan arvokehityksen muutokset ja niistä syntyvät liiketoimintamahdollisuudet.

Eloon!-kiertueen kautta kehitettiin alueellista yhteistyötä ja luotiin uusia verkostoitumismahdollisuuksia luoville yrittäjille sekä luovien ja muiden toimijoiden yhteensovittamiseksi. Kiertue toteutettiin neljällä paikkakunnalla ja se

sai osallistujilta ja sidosryhmiltä todella hyvää palautetta. Kiertuetta jatkokehitettiin loppuvuodesta ja jatketaan vuonna 2025.

Alan haasteita ja tarpeita kartoitettiin mm. Elooni!-kiertueen ja KLOV-hankkeen tuella.

Luovan alan verkoston tekemistä ja toimintaa ohjasi luovan alan verkoston johtoryhmä. Tavoitteena oli nostaa luovan alan yrittäjien toimintaympäristön haasteita edunvalvontakeskusteluun ja löytää uusia keinoja tukea tämän hyvin moniulotteisen alan yrittäjiä. Luovan verkoston johtoryhmä osallistui Kunnallisjohdon seminaariin osastopaikalla. Luovan alan merkitys oli myös teemana tapahtuman loppupuheenvuorossa. Lisäksi verkosto oli läsnä nuorten yrittäjien Get Together -tapahtumassa. Verkoston puheenjohtaja osallistui mm. vaikuttajakoulutukseen ja valtakunnallisille yrittäjäpäiville.

Verkosto tarjoaa väylän erilaisen alakohtaisen tiedon jakamiseen omassa Facebook-ryhmässä ja LinkedIn-kanavalla.

Uutta yhteistyötä käynnisteltiin loppuvuodesta Kulttuurirahaston kanssa koskien tulevia kuntavaaleja ja SuomiAreenaa.

8.7.5 Opiskelijajäsenet

Vuoden 2024 aikana on saatu runsaasti uusia opiskelijajäseniä. Jäsenyyttä on markkinoitu näkyvästi eri kanavissa, ja markkinoinnin tueksi on käytössä myös opiskelijajäsenesite kolmella kielellä ja opiskelijahaalarimerkki. Nämä ovat olleet aluejärjestöjen ja paikallisyhdistysten tilattavissa. Myös opiskelijajäsenten verkkosivua on pyritty kehittämään ja esittämään edut selkeämmin. Opiskelijajäsenet saivat nuorten yrittäjien uutiskirjeen ajankohtaisista nuoriin liittyvistä asioista kuusi kertaa.

Yhteistyötä on tehty mm. Allianssin ja Nuorten Yrittäjyys ja Talous NYTin kanssa. Yhteistyötä on ollut myös eri oppilaitosten entrepreneurship Society -yhteisöjen kanssa. Opiskelijajäsenyyttä on markkinoitu kouluvierailuilla ja muissa tapahtumissa. Lisäksi on sponsoroitu joitakin yrittäjyyteen liittyviä opiskelijatapahtumia ja saatu siten näkyvyyttä Yrittäjien maksuttomalle opiskelijajäsenyydelle.

8.7.6 Seniorijäsenet

Seniorijäsenyyksiä hoidettiin aluejärjestöjen voimin.

8.7.7 Oman elämänsä sankari -vaikuttajaverkosto

Suomen Yrittäjät oli mukana rahoittamassa ja suunnittelemassa Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjien toteuttamaa Oman elämänsä sankari -vaikuttajaverkosto-ohjelmaa, joka kokosi nuoria päättäjiä ja vaikuttajia eri puolilta maata yrittäjyyden ympärille. Suosittu, kiiteltu ja vaikuttava ohjelma on toteutettu jo yli kymmenen kertaa. Sen päärahoittaja on Yksityisyrittäjien säätiö.

9 Jäsenyys järjestössä

9.1 Jäsenhankinta

Jäsenhankinnassa on neljä pääkanavaa: verkkomyynti, telemyynti (sisältäen telemyyntikumppanit), kumppanimyynti (jäsenetukumppanit, jotka tekevät myös jäsenhankintaa) ja järjestökanava (luottamushenkilöt, toimihenkilöt). SY vastaa verkkomyyntistä, telemyyntistä ja kumppanimyyntistä. Yhtenäinen, keskitetty ja SY:n johtama jäsenhankintaprosessi on todettu toimivaksi malliksi parhaiden tulosten ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuoden 2024 aikana kaikki aluejärjestöt liittyivät SY:n yhteiseen jäsenhankintaan. Kaikkien aluejärjestöjen sitoutuminen yhteiseen jäsenhankinnan malliin on edelleen tärkeä osa onnistumista.

Kasvatimme jäsenhankinnan määrää sekä laatua tavoitteena kasvava jäsenkanta. Saimme yhteensä 8 402 uutta jäsentä, joista 54 prosenttia tuli telemyyntistä, 35 prosenttia verkkomyyntistä, kuusi prosenttia kumppanien hankkimana ja viisi prosenttia järjestön luottamushenkilöiden tai muiden toimihenkilöiden hankkimina. Etsimme uusia myyntiä parantavia työkaluja kuten tekoälyä sekä prosesseja jäsenhankinnan tehostamiseksi kohderyhmien ja tulosten osalta. Järjestimme mm. paikallisyhdistysten luottamushenkilöille suunnatun liidikiilpailun.

9.1.1 Jäsenhankinnan kehityshankkeet

Kehitimme liidien tuotantoa kasvattaaksemme laadukkaiden liidien määrää hyödyntäen markkinoinnin automaatiota ja verkkosivuanalytiikkaa sekä tekemällä jatkuvaa yhteistyötä aluejärjestöjen ja paikallisyhdistysten kanssa. Kartoitimme varteen otettavia kumppaneita liidien hankintaan ja jäsenhankinnan tehostamiseen.

Yhteistä myynnin soittojärjestelmää Leaddeskiä räätälöitiin tukemaan entistä paremmin jäsenhankinnan prosesseja, mutta kartoitamme myös uusia tehokkaampia vaihtoehtoja.

9.2 Jäsenkokemus

Jäsen keskiössä takaa Yrittäjien elinvoiman. Suomen Yrittäjien hallitus määritteli kuusi jäsenkokemusta parantavaa hanketta, joita lähdettiin toteuttamaan. Ne ovat:

1. Yhteinen tapa tehdä jäsenpalvelua ja jäsenhuoltoa
2. Datat kerääminen (mm. Lyytin käyttäminen kaikissa tapahtumissa, datat kerää Assiin jäsenhuollossa ja -palvelussa)
3. Verkostoimisen kehittämisen toimenpiteet
4. Yhteinen malli ottaa uusi jäsen vastaan
5. Verkkosivujen ja digipalveluiden kehitys jäsen keskiössä
6. Sisältöjen monikielisyys

Lisäksi määrittelimme jäsenkokemusta ohjaavat periaatteet ja suunnitelimme koulutuskokonaisuuden, joiden avulla viemme eteenpäin jäsenkokemuksen kehittämistä vuonna 2025. Rakensimme yhtenäiset toimintamallit, joiden käyttöönotto on vuoden 2025 alkupuolella. Yhteinen systemaattinen tapa toimia parantaa jäsenkokemustamme ja käytössämme olevaa jäsen-dataa. Hyvä jäsenkokemus johtaa parempaan jäsenpysyvyyteen ja mahdollistaa jäsenmäärän kasvun.

9.3 Jäsenmäärän kehitys

Saimme vuonna 2024 yhteensä 8 402 uutta jäsentä, mikä oli lähes tuhat enemmän kuin edellisenä vuonna. Päättäneitä jäsenyyksiä oli 9 174 ja uudelleen liittyneitä 71. Kokonaisjäsenmäärä täten laski 701 jäsenellä. Jäsenmäärä vuoden lopussa oli 67 988.

9.4 Raportointi

Jatkamme Yrittäjien datastrategian mukaisesti analytiikan ja raportoinnin kehittämistä tukemaan jäsenhankintaa ja jäsenkokemusta. Keräämme jäsendataa CRM-järjestelmäämme Assiin. Tuomme tietoa tietovarastoon ja raportoimme PowerBI:n kautta jäsenhankintaa, jäsenpysyvyyttä ja jäsenyyttä koskevia tietoja. Tavoitteena on kehittää raportointia ja tuoda uutta jäsenkuntaamme koskevaa tietoa koko organisaation ulottuville tukemaan toimintaamme sekä jäsenhankintaa.

10 Viestintä ja markkinointi

10.1 Viestintä

Suomen Yrittäjät on pk-yrittäjyyden paras asiantuntija Suomessa. Tämä näkyy mediassa ja julkisuudessa, missä olemme yrittäjyyden pää-äänenkannattaja. Yrittäjien viestintä auttaa jäsenyrittäjiä pysymään ajan tasalla siitä, mitä yrittäjien toimintaympäristössä muuttuu ja tapahtuu. Viestintämme auttaa järjestön luottamushenkilöitä kertomalla ajankohtaistietoa yrittäjien asioiden ajamisesta.

Viestiä välitetään Yrittajat.fi-verkkosivulla, Yrittäjämedioissa, uutiskirjeissä, sosiaalisen median kanavissa, mediatiedotteilla sekä tiedotusvälineiden kautta erilaisin toimin.

10.1.1 Mediaviestintä

Mediaviestinnässä keskityttiin vuonna 2024 vaikuttamaan sen eteen, että hallitusohjelman yrittäjämysteiset kirjaukset pantiin toimeksi ja että yrittäjyyden tilanne näkyi ja kuului mediassa laaja-alaisesti. Vuonna 2024 Yrittäjillä oli vahva medianäkyvyys, jota erityisesti toivat hallituksen linjaukset viedä eteenpäin ohjelmansa yrittäjyys- ja työelämäkirjauksia. Esimerkiksi

kevään 2024 poliittisten lakkojen aikana Yrittäjät olivat toistuvasti esillä valtakunnallisessa mediassa.

Viestimme tutkimustoimintamme tuloksista ja niiden johtopäätöksistä (Kuntabarometri, Pk-yritysbarometri, Yrittäjägallupit ja Työelämägallupit). Ne tuivat edunvalvontaamme.

Kuntabarometrin ja Pk-yritysbarometrien (kevät ja syksy) viestinnässä korostui keskusjärjestön ja aluejärjestöjen viestinnän hyvä yhteistyö, joka antoi kattavan näkyvyyden.

Keskeistä oli myös hyvinvointialue- ja kuntavaikuttaminen. Kuntabarometri antoi näkyvyyttä aivan pienimmistä paikallislehdistä valtakunnan mediaan saakka. Pidimme myös yrittäjävaltuutetut niin kunnissa ja hyvinvointialueilla ajan tasalla. Keskeinen väline tähän oli Kuntavaikuttaja-uutiskirje.

Eurovaalikeskusteluun nostimme yrittäjille tärkeitä teemoja ja tavoitteita.

10.1.2 Jäsenviestintä

Jäsenille viestittiin palvelulupauksen mukaisella tavalla arvostamalla yrittäjän aikaa ja tarjoamalla heille ratkaisuja. Viestinnän äänensävy on selkeä, ymmärrettävä ja positiivinen.

Jäsenviestintää pyritään personoimaan, ja esimerkiksi viikoittainen pääuutiskirje lähetetään sisällöltään kohdennetusti yksinyrittäjille ja työnantajayrittäjille. Uutiskirjeet kootaan Yrittajat.fi:n ajankohtaisesta uutissisällöstä. Pääuutiskirjeiden avausprosentti nousi edelleen vuonna 2024.

Yrittajat.fi:n uutispalvelu seuraa päivittäin yrittäjille tärkeitä asioita, ihmisiä ja ilmiöitä. Paperinen jäsenlehti Yrittäjä ilmestyi vuonna 2024 kaksi kertaa. Tilattava aikakauslehti Yrittäjä+ ilmestyi vuonna 2024 kuusi kertaa.

10.1.3 Sisäinen viestintä

Järjestön sisäisessä viestinnässä suurin yksittäinen muutos on uusi Materiaalipankki-intranet, joka julkaistiin loppuvuodesta 2024. Materiaalipankki korvaa aiemman Sylvi-intranetin ja se ei ole niinkään viestintäsivusto kuin tiedostokirjasto, joka rakennettiin hierarkialtaan mahdollisimman matalaksi, jotta materiaalin etsiminen olisi helppoa. Suuri osa kuva- ja markkinointimateriaalista siirrettiin järjestön kuvapankkiin.

Vuonna 2024 aloitettiin myös järjestöviestin lähettämisen pilottikokeilu, jossa osa aluejärjestöistä lähettää paikallisyhdistysviestin oman alueensa paikallisyhdistyksille. SY ei lähetä siis näiden alueiden yhdistyksille yhteistä py-viestiä, vaan alueet hyödyntävät py-viestinnässä SY:n luomaa py-viestin uutiskirjepohjaa.

Sisäisistä uutiskirjeistä uutena alettiin lähettää EU-uutiskirjettä, joka lähetetään kaikille järjestön toimihenkilöille, paikallisyhdistysten puheenjohtajille ja sihteereille, sekä toimialajärjestöille. EU-uutiskirjeen sisältö tuotetaan Yrittäjien Brysselin toimistolla.

10.1.4 Sosiaalinen media

Vuosi 2024 oli meille poikkeuksellinen vuosi somessa. Heti alkuvuodesta Meta asetti Facebook-tiliimme virheellisesti annetun rajoituksen, joka vaikutti negatiivisesti kaikkeen orgaaniseen tekemiseemme alustassa. Tilimme postauksia ei suositeltu kanavan käyttäjille, emmekä saaneet entisen veroisesti näkyvyyttä tai sitoutumista.

Asiaa selviteltiin pitkään Metan asiakaspalvelun kanssa, mutta keskustelut eivät johtaneet toivottuihin tuloksiin. Lopulta asian kanssa oli vain elettävä. Tilanne vaikutti jonkin verran lukuihimme, mutta saimme kuitenkin pidettyä kanavalle asetetut tavoitteet edes keltaisella.

X:n tilanne muuttui myös haastavaksi kanavan sisäisen tilanteen vuoksi. Sen tavoittavuus heikkeni, keskustelut synkistyivät ja loppuvuodesta moni kotimainen brändi ilmoitti jättävänsä alustan. Jäimme itse kilpailija- ja sidosryhmäanalyyysin jälkeen seuraamaan tilannetta.

Liityimme vuonna 2024 myös Threadsiin ja Blueskyhin. Opettelimme molempien trendejä ja seurasimme, minkälaisen roolin ne löytävät somealustojen keskuudesta.

Facebookin ikärakenne on siirtynyt koko ajan vanhentunut, mikä on avannut Instagramille ja LinkedInille roolia astetta nuorempien käyttäjien keskuudessa. Molemmat kasvattivatkin rooliaan yrittäjien tavoittamisessa ja yrittäjäjärjestön prioriteettikanavina.

Facebook-mainonnassamme jatkoimme hyväksi havaitulla mallilla. Kampanjoimme hakien liidejä, liikennettä ja retargetoinnilla konversioita. Jäsenhankinta ylsi somen puolella välillä ennätystuloksiin.

Aloimme myös hyödyntämään tekoälyä somen sisältöjen tuotannossa.

10.2 Verkon kehittäminen ja Yrittäjät-sovellus

Verkkopalveluiden kehittämisessä toimenpiteiden keskiössä vuonna 2024 oli erityisesti jäsenkokemus. Yrittajat.fi:ssä selkiytettiin sivuston rakennetta ja navigaatiota, joka sujuvoitti paitsi jäsenen myös muiden verkkovierailijoiden liikkumista sivustolla ja ohjautumista jäsensisältöihin sekä jäseneksi liittymisen polulle. Ohjauksia Vain jäsenille -tarkoitettuihin sisältöihin parannettiin ja saatiin luotua parempaa jäsenkokemusta verkkosivustolla.

Käyttökokemusta parannettiin aktiivisesti myös jäsenien ja verkkokävijöiden palautteiden ja kokemusten perusteella. Kehitystoimenpiteiden myötä

Yrittäjien ajankohtaista sisältöä tuotiin enemmän visuaalisesti esille. Jäseneksi liittymisen polkuja kehitettiin edelleen tukemaan entistä vahvemmin myyntiä. Vuoden loppupuolella toteutettu käyttökokeuskysely toimii hyvänä pohjana kehitystoimenpiteille.

Yrittäjät-sovelluksen kehitystyö alkoi vuonna 2024. Alkuun sovellusta kehitettiin näkökulmalla, että se tuo jäsenilleen ajankohtaisimmat sisällöt jäsenyydestään ja Yrittäjien sisällöistä sekä sovelluksen avulla jäsenyys kulkee aina jäsenen mukana. Sovellukseen tuotiin uusina ominaisuuksina muun muassa kuponkiominaisuus, jonka avulla Yrittäjien jäsenetuja voi hyödyntää entistä monipuolisemmin. Nosto- ja notifikaatio-ominaisuuksilla helpotettiin jäsenen navigoitumista sovellukseen ja tuotiin yrittäjälle tärkeitä ajankohtaisia asioita arjen keskelle.

Verkkopalveluiden kehittämistä tehostettiin verkkosivukumppanin kilpailuttamisen myötä ja huomioitiin verkkopalvelut kokonaisuutena, jonka kautta Yrittajat.fi-sivuston ja Yrittäjät-sovelluksen kehittäminen tapahtuu toistensa kanssa linjassa. Myös verkon analytiikan konsultoinnin kumppanuus siirrettiin samalle kumppanille.

Verkkopalveluiden kehittämisen keskiössä on digitaalisten palveluiden käyttökokemuksen ja erityisesti jäsenkokemuksen parantaminen, jäsenille lisäarvon luominen sekä pyrkiminen vastaamaan digitaalisiin jäsentarpeisiin jo ennalta. Liiketoimintakohtaisia kehitysprojekteja jatketaan ja suunnitellaan yhteistyössä kunkin liiketoimintayksikön kanssa.

10.3 Markkinointi

Markkinointi ylläpitää ja rakentaa Yrittäjien vahvaa brändiä, joka tukee jäsenhankintaa kaikissa kanavissa sekä lujittaa jäsenpysyvyyttä.

Päämarkkinointikonsepti 2024 oli Yrittäjät-kampanja, josta käytimme erilaisia versioita ostofunnelin eri vaiheissa. Lisäksi teimme pienempiä markkinointikonsepteja eri kanavissa ja toteutimme kaksi isompaa paikallista yrittäjyyttä tukevaa markkinointikonseptia yhteistyössä Sanoman kanssa.

Verkon jäsenhankinta oli tärkeä osa markkinointia vuonna 2024. Sitä tehtiin jatkuvana tekemisenä eri alustoilla ostofunnelin eri kohdissa. Analytiikkaa hyödynnettiin aktiivisesti ja sen avulla pyrittiin optimoimaan markkinointipänostuksia kanavien ja kampanjoiden välillä maksimoidaksemme jäsenliittymisten määrän.

Uudistimme vuoden 2024 aikana verkkosivujen liittymislomakkeen ja rakensimme prosessin kesken jääneiden liittymisten ympärille. Kehitimme aktiivisesti markkinoinnin automaatiota tavoitteena entistä parempi konversio liittymiseen. Liittymistavoitteiden lisäksi tuotimme markkinoinnilla liidejä verkkomyyntiin ja telemyyntiin erilaisten kampanjoiden kautta. Tuotimme markkinointimateriaalia myös aluejärjestöjen ja paikallisyhdistysten käyttöön.

Seurasimme aktiivisesti toimintaympäristön muutosta ja teimme kokeiluja myös uusissa kanavissa ja uusilla markkinointiratkaisuilla jatkuvasti testaten ja tuloksia seuraten. Näin varmistimme tuloksellisen markkinoinnin vuonna 2024 ja myös tulevaisuudessa.

11 Tapahtumat, koulutukset, palkitsemistuotteet ja kumppanuudet

11.1 Tapahtumat

Tapahtumiamme 2024 olivat Kunnallisjohdon seminaari Turussa, Valtakunnalliset yrittäjäpäivät Seinäjoella, Bisnesbuusti LIVE! Tampereella, Yrittäjien SM-golf Kytäjällä, Get Together Rovaniemellä ja Business Unplugged Helsingissä.

11.2 Koulutukset, verkkokurssit, seminaarit

Webinaareja toteutettiin 60. Verkkokursseja oli tarjolla vuonna 2024 yhteensä 15 kappaletta. Näiden tehtävänä on reagoida ketterästi muuttuvaan liiketoimintaympäristöön ja tarjota käyttötietoa yrittäjän liiketoiminnan tueksi. Koulutukset ja verkkokurssit toimivat Yrittäjät-akatemia brändin alla. Akatemia on myös merkittävä jäsenyyteen ohjaava alusta.

11.3 Palkitseminen

Palkitsemistuotteiden osalta kehitimme markkinointia tavoitteellisemmaksi ja systemaattisemmaksi. Yrittäjät-pinssi otettiin uudelleen tuotantoon.

11.4 Kumppanuudet

Yhteistyökumppanuustoiminnan kehitys jatkui positiivisena. Kumppanitoiminnan tulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna myös haastavammassa markkinassa. Kumppanuusstrategiassa määritellyt toimenpiteitä edistettiin suunnitelmien mukaisesti. Jäsenetujen käyttödatan keräämistä laajennettiin vuoden 2024 kuluessa. Mobiilisovellukseen lanseerattiin ja pilotitiin yhteistyökumppaneille suunnattu uusi etukupongi-minaisuus.

12 Talous ja hallinto

12.1 Talous

Järjestön tulorahoituksesta noin 76 prosenttia kertyi jäsenmaksutuotoista ja 24 prosenttia varsinaisen toiminnan tuotoista. Varainhankinnan tuotot olivat 7,4 miljoonaa euroa (+1,9 %). Varsinaisen toiminnan tuotot olivat 2,3 miljoonaa euroa, mikä oli sama taso kuin edellisvuonna.

Henkilöstökulut, sisältäen luottamushenkilöille maksetut palkkiot, olivat noin 5,0 miljoonaa euroa, joka on 1,2 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna johtuen kirjaustavan muutoksesta. Tilikaudella myyntiyksikön henkilöstö- ja muut kulut kirjattiin varainhankinnan kuluihin. Aikaisemmin vastaavat kulut on kirjattu henkilöstö- ja varsinaisen toiminnan kuluihin. Kirjaustavan muutoksen vaikutus henkilöstökuluihin oli -0,4 miljoonaa euroa.

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojäämä oli 0,8 miljoonaa euroa (0,32 miljoonaa euroa 2023). Suomen Yrittäjät päivitti varainhoitopolitiikkansa keväällä 2024 ja teki muutoksia sijoituskohteisiinsa. Sijoituskohteiden muutos realisoitui voittoja, joka näkyy sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuloissa.

Tilikauden ylijäämä on noin 689 000 euroa (2023 noin 62 000 euroa).

Yhteisen taloushallinnon laajentamista aluejärjestöihin jatkettiin. Suomen Yrittäjät tarjoaa tällä hetkellä kirjanpito- ja palkanlaskentapalveluita yhdelle toista aluejärjestölle.

12.2 Tietohallinto

Tiedolla johtamisen kokonaisuutta edistettiin tehostamalla raportointia ja luomalla tarpeiden pohjalta uusia raportteja. Kokonaisuutta hyödynnetään jäsenymmärryksen, jäsenpidon ja jäsenmyynnin tarpeisiin.

CRM-järjestelmän kehitys kohdistui pääosin pienkehitykseen, jossa vietiin eteenpäin mm. jäsenhuolto- ja muistutusprosesseja sekä tehostettiin prosesseja kokonaisuudessaan.

Vuoden aikana jatkettiin mobiilisovelluksen kehittämistä suunnitelman ja saadun palautteen pohjalta. Sovelluksen kehitystä jatketaan ja siihen tuodaan lisää ominaisuuksia kuluvana vuonna.

Verkkopalvelun kehitys jatkui suunnitelman mukaan ja niiden osalta loppuvuonna kilpailutettiin tekninen kumppani.

Tietohallinnon yhtenäistämisen osalta luotiin malli, jolla aluejärjestö voi tulla mukaan yhteiseen IT-ympäristöön. Tästä käynnistettiin pilotti ensimmäisen aluejärjestön kanssa.

12.3 Henkilöstöhallinto

Suomen Yrittäjät ry:n palveluksessa oli vuonna 2024 keskimäärin 68 henkilöä (60 vuonna 2023), joista 11 oli osa-aikaisia työntekijöitä (11 vuonna 2023). Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa oli 42,4 vuotta (42,8 vuonna 2023). Sairauspoissaoloprosentti oli 2,3 (1,5 vuonna 2023).

Henkilöstökäytäntöjä kehitettiin edelleen ja muutama aluejärjestö liittyi yhteisiin henkilöstö- ja työajanseurantajärjestelmiin. Perehdytyksen avuksi laadittiin keskusjärjestön ja aluejärjestöjen käyttöön yhteinen perehdytysmateriaali. Suomen Yrittäjien henkilöstöopasta hyödynnettiin laajemmin koko järjestössä ja rekrytoinneissa tehtiin yhteistyötä.

Henkilöstöjohtamisen laatua kehitettiin mm. Vastuullinen johtaminen -valmennusohjelmassa, johon osallistuivat kaikki keskustoimiston ja aluejärjestöjen esihenkilöt.

13 Luottamustoimet

13.1 Valtuusto

Valtuusto 11.10.2024 alkaen

Puheenjohtaja

Mari Laaksonen
Helsingin Yrittäjät ry

Varapuheenjohtaja

Janne Vuorinen
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Valtuuston jäsen

Aija Bärlund
Espoon Seudun Yrittäjät ry

Sini Toivonen
Espoon Seudun Yrittäjät ry

Sanna Lötjönen
Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Anne Niemi
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Matias Keskinen
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Jussi Eväsoja
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Ruth Lähdeaho-Kero
Etelä-Savon Yrittäjät ry

Esko Valkeala
Helsingin Yrittäjät ry

Kirsi Sharma
Helsingin Yrittäjät ry

Valtuuston varajäsen

Kia Katarina Järvinen
Espoon Seudun Yrittäjät ry

Heikki Pernu
Espoon Seudun Yrittäjät ry

Minna Kokki
Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Anu Luukko
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Anssi Ojala
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Jussi Lehtonen
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Heli Mesiäinen
Etelä-Savon Yrittäjät ry

Ei varajäsentä

Eve Autio
Helsingin Yrittäjät ry

Markus Seppänen
Helsingin Yrittäjät ry

Janne Lintukorpi
Hämeen Yrittäjät ry

Erja Eiro
Hämeen Yrittäjät ry

Reijo Moilanen
Kainuun Yrittäjät ry

Antti Sallansalmi
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Evalis Sundkvist
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Katja Valkola
Keski-Suomen Yrittäjät ry

Kimmo Valkeinen
Keski-Suomen Yrittäjät ry

Kati Almgren
Kymen Yrittäjät ry

Raimo Pohjanen
Lapin Yrittäjät ry

Jarkko Kuusisto
Lapin Yrittäjät ry

Martti Ahola
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Tiikku Kuuru
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Laura Helasjoki-Ristimäki
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Mika Valtonen
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Tuomo Turunen
Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Hannu Urjanheimo
Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Jussi Riikonen

Kirsi Kankaanpää
Helsingin Yrittäjät ry

Teemu Kajava
Helsingin Yrittäjät ry

Petteri Pullola
Helsingin Yrittäjät ry

Samu Rytönen
Kainuun Yrittäjät ry

Hanna Saari
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Marvin Kiviniemi
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Jari Parkkisenniemi
Keski-Suomen Yrittäjät ry

Päivi Leminen
Keski-Suomen Yrittäjät ry

Johan Bardy
Kymen Yrittäjät ry

Timo Tapaninen
Lapin Yrittäjät ry

Jouni Matilainen
Lapin Yrittäjät ry

Jenni Koivula
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Miia Rajala
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Mirka Lahti
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Ei varajäsentä

Anton Sutinen
Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Antti Ikonen
Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Joonas Puurunen

Pohjos-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Annukka Kääriäinen
Pohjos-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Risto Huovinen
Pohjos-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Juha Tähkänen
Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Juha Rostedt
Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Jenni Parpala
Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Krista-Carola Mäkinen
Satakunnan Yrittäjät ry

Mikko Sundell
Satakunnan Yrittäjät ry

Joonas Lauronen
Satakunnan Yrittäjät ry

Kalevi Hilli
Savon Yrittäjät ry

Petteri Virranta
Savon Yrittäjät ry

Mikko Ahtiainen
Uudenmaan Yrittäjät ry

Pirjo Kivistö
Uudenmaan Yrittäjät ry

Janne Laitinen
Uudenmaan Yrittäjät ry

Jaakko Kuula
Uudenmaan Yrittäjät ry

Mika Korhola
Vantaan Seudun Yrittäjät ry

Toni Forsblom
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Mikko Rantanen
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Pohjos-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Marjo Määttä
Pohjos-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Pia Hanski
Pohjos-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Jouni Suonpää
Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Sari Kolsi
Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Magnus Sundell
Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Juha Leivo
Satakunnan Yrittäjät ry

Jussi Pirhonen
Satakunnan Yrittäjät ry

Ari Korhonen
Satakunnan Yrittäjät ry

Aki Karkulahti
Savon Yrittäjät ry

Joel Jokelainen
Savon Yrittäjät ry

Patrik Björkman
Uudenmaan Yrittäjät ry

Anne Rantalainen
Uudenmaan Yrittäjät ry

Henna Seger
Uudenmaan Yrittäjät ry

Mika Järvenpää
Uudenmaan Yrittäjät ry

Minna Rautonen
Vantaan Seudun Yrittäjät ry

Jenni Valtanen
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Ville Manner
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Annika Rahtu
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Salla Axelin
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Timo Saranpää
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Mika Uusi-Pietilä
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Emilia Vuolle
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Salla Saarinen
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Veli-Pekka Haapala
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Lars Gröndahl
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Juuso Enala
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Andreas Ögård
Erikoiskaupan liitto Etu Ry

Markku Suominen
Koneyrittäjät ry

Sari Westermarck
Suomen Apteekkariliitto ry

Sini Silfvenius-Bart
Suomen Hiusyrittäjät ry

Terhi Enjala
Suomen Kuntoutusyrittäjät ry

Jaana Kvist
Suomen Isännöintiliitto ry

Jari Välikangas
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Jani Salmela
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Tuomas Tahvanainen
Suomen Taloushallintoliitto ry

Martti Luotonen
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Taija Kavalto
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Saara Lilja
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Katja Rasi
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Juha Kiviniemi
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Ulla Salo
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Päivi Peltomaa
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Sari Hintikka-Varis
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Sanna Kantola
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Taina Källi
Erikoiskaupan liitto Etu Ry

Marko Vainionpää
Koneyrittäjät ry

Risto Holma
Suomen Apteekkariliitto ry

Monica Paavilainen
Suomen Hiusyrittäjät ry

Riku Laine
Suomen Kuntoutusyrittäjät ry

Heidi Similä
Suomen Isännöintiliitto ry

Jarmo Nahkala
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Laura Muhonen
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Anu Keski-Filppula
Suomen Taloushallintoliitto ry

Katja Rajala
Suomen Yrittäjänaiset ry

Irina Kallio
Suomen Yrittäjänaiset ry

Juha Lounatvuori
Sähkö- ja teleurakoitsijat ry

Mika Aho
Yksityisyrittäjien Säätiö

Janine Henriksson-Wiberg
Ruotsinkieliset jäsenet
Loviisan Yrittäjät ry, Lovisa Företagare rf

Pertti Parvikoski
Alle 500 jäsenen toimialajärjestöt
LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry

Tanja Saarnio
Alle 500 jäsenen toimialajärjestöt
Matkailuajoneuvotuoajat ry

Lari Raitavuo
Alle 500 jäsenen toimialajärjestöt
Suomen Kunto- ja Terveysliikuntakeskusten yhdistys ry

Emmi Kaijala
Suomen Yrittäjänaiset ry

Senja Vähäkangas
Suomen Yrittäjänaiset ry

Jarmo Töyräs
Sähkö- ja teleurakoitsijat ry

Sam G. Nieminen
Yksityisyrittäjien Säätiö

Maria Norrlin-Asplund
Ruotsinkieliset jäsenet
Mustasaaren Yrittäjät ry, Korsholm Företagare rf

Jaakko Lehtimäki
Alle 500 jäsenen toimialajärjestöt
Nuohousalan Keskusliitto ry

Erja Yli-Kahila
Alle 500 jäsenen toimialajärjestöt
Suomen Romukauppiaiden Liitto

Marko Palhomaa
Alle 500 jäsenen toimialajärjestöt
Suomen Kiinteistöväliittäjät ry

Valtuusto 22.10.2022 – 11.10.2024

Puheenjohtaja

Mari Laaksonen
Helsingin Yrittäjät ry

Valtuuston jäsen

Päivi Repo
Espoon Seudun Yrittäjät ry

Markku Sahi
Espoon Seudun Yrittäjät ry

Sanna Lötjönen
Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Anne Niemi
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Jussi Eväsoja

Varapuheenjohtaja

Janne Vuorinen
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Valtuuston varajäsen

Kia Katariina Järvinen
Espoon Seudun Yrittäjät ry

Heikki Lehmuskoski
Espoon Seudun Yrittäjät ry

Minna Kokki
Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Antti Holappa
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Jussi Lehtonen

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Jaana Rinta-Valkama (jäsen 6/2023 asti)
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Heikki Tynkkynen
Etelä-Savon Yrittäjät ry

Nina Rasola
Etelä-Savon Yrittäjät ry

Kirsi Sharma
Helsingin Yrittäjät ry

Markus Seppänen
Helsingin Yrittäjät ry

Esko Valkeala
Helsingin Yrittäjät ry

Janne Lintukorpi
Hämeen Yrittäjät ry

Petra Pulkkinen
Hämeen Yrittäjät ry

Miariikka Tervonen
Kainuun Yrittäjät ry

Jarmo Nahkala
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Antti Sallansalmi
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Katja Valkola
Keski-Suomen Yrittäjät ry

Kimmo Valkeinen
Keski-Suomen Yrittäjät ry

Johan Bardy
Kymen Yrittäjät ry

Marko Vuorinen
Lapin Yrittäjät ry

Tommi Juntikka
Lapin Yrittäjät ry

Martti Ahola
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Inka Herrala
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Ruth Lähdeaho-Kero
Etelä-Savon Yrittäjät ry

Heli Peltola
Etelä-Savon Yrittäjät ry

Ulla Leppäkoski-Juvonen
Helsingin Yrittäjät ry

Outi Haapamäki
Helsingin Yrittäjät ry

Marjut Herranen
Helsingin Yrittäjät ry

Minna Nissilä
Hämeen Yrittäjät ry

Jarmo Laukkanen
Hämeen Yrittäjät ry

Reijo Moilanen
Kainuun Yrittäjät ry

Evalis Sundkvist
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Hanna Saari
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Jari Parkkisenniemi
Keski-Suomen Yrittäjät ry

Päivi Leminen
Keski-Suomen Yrittäjät ry

Jari Liikkanen (jäsen 05/2024 asti)
Kymen Yrittäjät ry

Johanna Niemelä
Lapin Yrittäjät ry

Jarkko Kuusisto
Lapin Yrittäjät ry

Miia Rajala
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Laura Helasjoki-Ristimäki
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Pilvi Kärkelä
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Antti Syrjä (jäsen 05/2024 asti)
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Niko Liehu
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Pekka Nuutinen
Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Tuomo Turunen
Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Jussi Riikonen
Pohjos-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Risto Huovinen
Pohjos-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Annukka Kääriäinen
Pohjos-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Juha Tähtänen
Päijät-Hämeen Yrittäjät ry
Jouni Suonpää
Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Jenni Parpala
Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Jukka Hurtila
Satakunnan Yrittäjät ry

Antti Simula
Satakunnan Yrittäjät ry

Mikko Sundell
Satakunnan Yrittäjät ry

Tarja Arbélius
Savon Yrittäjät ry

Petteri Virranta
Savon Yrittäjät ry

Mikko Ahtiainen
Uudenmaan Yrittäjät ry

Matti Lintula
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Aku Sajakorpi
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Jukka Heikkilä (jäsen 10/2023 asti)
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Jari Haapaniemi
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Antti Vikman
Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Anton Sutinen
Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Harri Heikkilä
Pohjos-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Ari Takanen
Pohjos-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Pia Hanski
Pohjos-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Päivi Koskela
Päijät-Hämeen Yrittäjät ry
Mia Tommola
Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Mikael Fredman
Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Heli Suppula
Satakunnan Yrittäjät ry

Teuvo Uusimäki
Satakunnan Yrittäjät ry

Krista-Carola Mäkinen
Satakunnan Yrittäjät ry

Jukka Ryhänen
Savon Yrittäjät ry

Matti Rönkkö
Savon Yrittäjät ry

Jaenette Broman
Uudenmaan Yrittäjät ry

Janne Laitinen
Uudenmaan Yrittäjät ry

Anne Rantalainen
Uudenmaan Yrittäjät ry

Willem van Schevikhoven
Uudenmaan Yrittäjät ry

Esa Niinivaara
Vantaan Seudun Yrittäjät ry

Stina Siikonen
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Ville Manner
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Salla Axelin
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Timo Saranpää
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Mika Uusi-Pietilä
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Emilia Vuolle
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Päivi Peltomaa
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Sari Hintikka-Varis
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Tuula-Maria Mattila
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Esa Kinnunen (jäsen 11/2023 asti)
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Andreas Ögård
Erikoiskaupan liitto Etu Ry

Markku Suominen
Koneyrittäjät ry

Risto Kanerva
Suomen Apteekkariliitto ry

Terhi Enjala
Suomen Kuntoutusyrittäjät ry

Mika Järvenpää
Uudenmaan Yrittäjät ry

Eero Kokko
Uudenmaan Yrittäjät ry

Nana Hyry (jäsen 11/2023 asti)
Uudenmaan Yrittäjät ry

Mika Korhola
Vantaan Seudun Yrittäjät ry

Annika Virtanen
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Terhi Rannikko
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Taija Kavalto
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Anna Kilponen
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Johanna Haapala
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Juha Kiviniemi
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Veli-Pekka Haapala
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Lars Gröndahl
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Merja Isotalo
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Juuso Enala
AKY – Akavalaiset yrittäjät ry

Taina Källi
Erikoiskaupan liitto Etu Ry

Marko Vainionpää
Koneyrittäjät ry

Kirsi Pietilä
Suomen Apteekkariliitto ry

Riku Laine
Suomen Kuntoutusyrittäjät ry

Jan-Erik Wasenius
Suomen Isännöintiiliitto ry

Jani Ylälehto
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Jari Välikangas
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Jani Salmela
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Markku Ylikulju (jäsen 04/2024 asti)
Suomen Taksiliitto ry

Tuomo Heino (jäsen 04/2024 asti)
Suomen Taksiliitto ry

Tuomas Tahvanainen
Suomen Taloushallintoliitto ry

Katja Rajala
Suomen Yrittäjänaiset ry

Irina Kallio
Suomen Yrittäjänaiset ry

Kate Suopajarvi
Suomen Yrittäjänaiset ry
Juha Lounatvuori
Sähkö- ja teleurakoitsijat ry

Mika Aho
Yksityisyrittäjien Säätiö

Janine Henriksson-Wiberg
Ruotsinkieliset jäsenet
Loviisan Yrittäjät ry, Lovisa Företagare rf

Tapio Lehtimäki
Alle 500 jäsenen toimialajärjestöt
Nuohousalan Keskusliitto ry

Lari Raitavuo
Alle 500 jäsenen toimialajärjestöt
Suomen Kunto- ja Terveysliikuntakeskusten yhdistys ry

Pertti Parvikoski
Alle 500 jäsenen toimialajärjestöt
LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry

Jaana Kvist
Suomen Isännöintiiliitto ry

Ralf Hellsberg
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Harri Sandell
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Raimo Pohjanen
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Pasi Rokosa (jäsen 04/2024 asti)
Suomen Taksiliitto ry

Kaj Rönholm (jäsen 04/2024 asti)
Suomen Taksiliitto ry

Anu Keski-Filppula
Suomen Taloushallintoliitto ry

Tiina Lepola
Suomen Yrittäjänaiset ry

Mira Rahkonen
Suomen Yrittäjänaiset ry

Marjo Määttä
Suomen Yrittäjänaiset ry
Jarmo Töyräs
Sähkö- ja teleurakoitsijat ry

Sam G. Nieminen
Yksityisyrittäjien Säätiö

Maria Norrlin-Asplund
Ruotsinkieliset jäsenet
Mustasaaren Yrittäjät ry, Korsholm Företagare rf

Harri Virtanen
Alle 500 jäsenen toimialajärjestöt
Helsingin Käsityö- ja Teollisuusyhdistys ry

Pasi Hiukka
Alle 500 jäsenen toimialajärjestöt
Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry

Tanja Saarnio
Alle 500 jäsenen toimialajärjestöt
Matkailuajoneuvotuoajat ry

13.2 Hallitus

Hallitus (puheenjohtajisto 11.10.2024 alkaen, hallituksen jäsenet 12.11.2024 alkaen)

Puheenjohtaja

Petri Salminen

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Varapuheenjohtajat

Jussi Pirhonen

Satakunnan Yrittäjät ry

Stina Siikonen

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Jäsenet

Laura Helasjoki-Ristimäki

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Jaakko Kilpeläinen

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Janne Lintukorpi

Hämeen Yrittäjät ry

Nina Rasola

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Petteri Virranta

Savon Yrittäjät ry

Katja Rajala

Suomen Yrittäjänaiset

Johanna Riihijärvi

Suomen kunto- ja terveysliikuntakeskusten yhdistys

Andreas Ögård

SKY ry

Erikoiskaupan liitto ETU ry

Hallitus (puheenjohtajisto 11.10.2024 asti, hallituksen jäsenet 12.11.2024 asti)

Puheenjohtaja

Petri Salminen

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Varapuheenjohtajat

Jyrki Hakkarainen

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Jenni Parpala

Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Jäsenet

Laura Helasjoki-Ristimäki

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Jukka Hurrila

Satakunnan Yrittäjät ry

Anne Niemi

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Nina Rasola

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Petteri Virranta

Savon Yrittäjät ry

Mika Uusi-Pietilä

AKY - Akavalaiset yrittäjät ry

Tiina Wangel

Lääkäripalveluyritykset LPY ry

Andreas Ögård

Erikoiskaupan liitto ETU ry

13.3 Työmarkkinavaltuuskunta

Puheenjohtaja

Jyrki Hakkarainen

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Jäsenet

Elina Harju

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Varajäsenet

Annukka Kääriäinen

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Kirsti Paloniemi
Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Pauliina Loisa
LVI-tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry

Mikko Lindholm
Satakunnan Yrittäjät ry

Matti Peltola
Koneyrittäjien Liitto ry

Päivi Repo
Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Miro Rissanen
Puuteollisuusyrittäjät ry

Veijo Hukkanen
Pirkanmaan Yrittäjät ry

Julia Wilson-Hangasmaa
Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Mika Väyrynen
Suomen Leipuriliitto ry

Toimiston vastuhenkilö

työmarkkina-asioiden päällikkö Harri
Hellstén

Juha Lounatvuori
Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto ry

Kimmo Nurmela
LVI-tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry

Jukka Tiihonen
Helsingin Yrittäjät ry

Simo Jaakkola
Koneyrittäjien Liitto ry

Antti Aho
Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Janne Liias
Puuteollisuusyrittäjät ry

Marja-Liisa Järvinen
Keski-Suomen Yrittäjät ry

Jouni Suonpää
Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Antti Rantalainen
Uudenmaan Yrittäjät ry/Suomen Taloushallinto-
liitto ry

Suomen Yrittäjät ry

13.4 Valiokunnat

Elinkeinopolitiikan valiokunta**Puheenjohtaja**

Katja Rajala

Jäsenet

Jukka Hurme

Veli Hyyryläinen

Pilvi Kärkelä (18.3.2024 asti)

Marita Lehikoinen

Solja Lehtimäki

Anna-Kaisa Luoma-aho

Juha Rostedt

Jorma Saariketo

Tapio Vekka

Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Lääkäripalveluyritykset ry LPY

Kymen Yrittäjät ry

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry / AKY-Akavalai-
set Yrittäjät ry

Hämeen Yrittäjät ry

Lapin Yrittäjät ry

Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Hämeen Yrittäjät ry

Pekka Ässämäki

Toimiston vastuuhenkilöt

johtaja Harri Jaskari

Hallituksen edustajat

Anne Niemi

Jenni Parpala

Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Suomen Yrittäjät ry

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Energia- ja ilmastovaliokunta

Puheenjohtaja

Emilia Koikkalainen

Jäsenet

Hannu Ahonen

Johan Holma

Anna Huttunen

Simo Jaakkola

Hanna Kallio-Kokko

Vesa-Matti Knuutila

Lasse Kontiola

Ruth Lähdeaho-Kero

Jarno Tuokko

Tuomo Turunen

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Savon Yrittäjät ry

Koneyrittäjät ry

Suomen Romukauppiaiden liitto ry

Satakunnan Yrittäjät ry

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Isännöintiliitto ry

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Toimiston vastuuhenkilö

ekonomisti Roope Ohlsbom

Hallituksen edustaja

Petteri Virranta

Suomen Yrittäjät ry

Savon Yrittäjät ry

Järjestövaliokunta

Puheenjohtaja

Yrjö Ronkainen

Jäsenet

Päivi Anias

Hannu Heinonen

Jesse Kuronen

Kalevi Lauronen

Vuokko Mikkola

Päivi Repo

Savon Yrittäjät ry

Savon Yrittäjät ry

Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Hämeen Yrittäjät ry

Lapin Yrittäjät ry

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Ulla Tirronen	Pirkanmaan Yrittäjät
Teuvo Uusimäki	Satakunnan Yrittäjät
Pirkko Viljanmaa	Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry
Jani Ylälehto	Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Toimiston vastuhenkilö

kehittämispäällikkö Hannamari Heinonen	Suomen Yrittäjät ry
--	---------------------

Hallituksen edustaja

Petri Salminen	Suomen Yrittäjät ry
----------------	---------------------

Kasvu- ja kansainvälisyysvaliokunta**Puheenjohtaja**

Petri Roininen	Helsingin Yrittäjät ry
----------------	------------------------

Jäsenet

Martti Ahola	Pirkanmaan Yrittäjät ry
Johan Bardy	Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry
Aija Bärlund	Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry
Pekka Nuutinen	Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry
Merja Pentikäinen	Helsingin Yrittäjät ry
Jonne Pöyhtäri	Keski-Suomen Yrittäjät ry
Juha Salmi	Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry
Jukka Salo	Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry
Erkki Taskinen	Uudenmaan Yrittäjät ry
Ilpo Tolonen	Lääkäripalveluyritykset LPY ry
Joanna Viileinen	Pirkanmaan Yrittäjät ry

Toimiston vastuhenkilö

ekonomisti Petri Malinen	Suomen Yrittäjät ry
--------------------------	---------------------

Hallituksen edustaja

Mika Uusi-Pietilä	Akavalaiset Yrittäjät AKY ry
-------------------	------------------------------

Kaupan ja palveluiden valiokunta**Puheenjohtaja**

Janne Ylinen	Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry
--------------	-------------------------------

Jäsenet

Ulla Alatalo	Näkeminen ja silmäterveys Näe ry
Laura Karlsson	Kirjakauppaliitto ry
Petri Kyllönen	Lapin Yrittäjät ry

Ulla Leppäkoski-Juvonen

Kirsi Pietilä

Ulla Pöllänen

Johanna Riihijärvi

Mika Rönkkö

Jari Salonen

Tuula Sario

Toimiston vastuhenkilö

lainsäädäntöasioiden päällikkö

Tiina Toivonen

Hallituksen edustaja

Andreas Ögård

Liikenne- ja logistiikkavaliokunta

Puheenjohtaja

Mikko Sundell

Jäsenet

Tuomo Heino

Sari Hyvärinen

Anssi Kujala

Risto Pekola

Harri Pettersson

Tomi Rönkkö

Håkan Stara

Jari Välikangas

Toimiston vastuhenkilö

liikenne- ja kaupunkipolitiikan asiantuntija
Sini Puntanen

Hallituksen edustaja

Nina Rasola

Osaamisen valiokunta

Puheenjohtaja

Pia Hirvonen

Suomen Ammattikosmetiikan Tukkukauppiat
SAT ry/ Helsingin Yrittäjät ry

Suomen Apteekkariliitto ry

Erikoiskaupan liitto ETU ry

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry / Suomen kunto-
ja terveysliikuntakeskusten yhdistys SKY ry

Suomen Terveystuotekauppiain Liitto ry

Liikennepalvelukauppiat ry

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Suomen Yrittäjät ry

Erikoiskaupan Liitto Etu ry

Satakunnan Yrittäjät ry

Suomen Taksiliitto ry

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Hämeen Yrittäjät ry

Satakunnan Yrittäjät ry

Savon Yrittäjät ry

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Suomen Yrittäjät ry

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Satakunnan Yrittäjät ry

Jäsenet

Riitta Hyppänen
Jarmo Hyökyvaara
Tiina Parikka
Anssi Pihala
Jyrki Piiparinen
Sari Riihijärvi

Petrikki Tukiainen
Marko Vuorinen
Tomi Vähäkangas
Satu Wivolin

Toimiston vastuuhenkilö

koulutuspolitiikan asiantuntija
Mikko Kinnunen

Hallituksen edustaja

Mika Uusi-Pietilä

Kymen Yrittäjät ry
Helsingin Yrittäjät ry
Vantaan Yrittäjät ry
Keski-Suomen Yrittäjät ry
Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry
Pirkanmaan Yrittäjät ry / Lääkäripalveluyritykset LPY ry
Keski-Suomen Yrittäjät ry
Lapin Yrittäjät ry
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry
Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Suomen Yrittäjät ry

Akavalaiset Yrittäjät AKY ry

Rahoitus- ja verovaliokunta**Puheenjohtaja**

Mikko Akselin

Keski-Suomen Yrittäjät ry / Suomen Taloushallintoliitto ry

Jäsenet

Antti Aho
Kari Alhola
Tuula Anttiroiko
Lars Gröndahl
Mikko Haapala
Tarja Hiitiö
Sakari Joensuu
Minna Kokki
Matti Leppälä
Sarianne Mäkelä
Tiina Rantala

Lääkäripalveluyritykset LPY ry
Helsingin Yrittäjät ry
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry
Akavalaiset yrittäjät AKY ry
Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry
Pirkanmaan Yrittäjät ry
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry
Etelä-Karjalan Yrittäjät ry
Savon Yrittäjät ry
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry
Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Toimiston vastuuhenkilö

veroasiantuntija Jukka-Pekka Hellman

Suomen Yrittäjät ry

Hallituksen edustaja

Petri Salminen

Suomen Yrittäjät ry

Rakentamisen valiokunta**Puheenjohtaja**

Juha Lounatvuori

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät / Sähkö- ja teleura-koitsijaliitto STUL ry

Jäsenet

Seppo Avikainen

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Jan Herranen

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Mika Järvenpää

Uudenmaan Yrittäjät ry

Juha Klami

Kymen Yrittäjät ry

Ari Korhonen

Satakunnan Yrittäjät ry

Mika Nikula

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry / LVI-Tekniset

Urakoitsijat LVI-TU ry

Nina Ranimaa

Hämeen Yrittäjät ry

Mika Sisso

Savon Yrittäjät ry

Juha Tähtänen

Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Jan-Erik Wasenius

Isännöintiliitto ry

Toimiston vastuhenkilö

Ekonomisti Petri Malinen

Suomen Yrittäjät ry

Hallituksen edustaja

Petteri Virranta

Savon Yrittäjät ry

Ruokavaliokunta**Puheenjohtaja**

Maria Jalkanen

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Jäsenet

Johannes Ahlholm

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Veijo Hukkanen

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Harri Jaakkola

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Terhi Kinnari

Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Juha Kiviniemi

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Jyrki Leppälä

Hämeen Yrittäjät ry

Kari Meltovaara

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Jukka Ojala

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Samu Saarikoski

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Toimiston vastuuhenkilö

elinkeinopolitiikan asiantuntija Hannes
Torppa

Suomen Yrittäjät ry

Hallituksen edustaja

Jukka Hurrila

Satakunnan Yrittäjät ry

Sosiaali- ja terveystoimikunta

Puheenjohtaja

Heli Peltola (13.2.2024 alkaen)

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Jäsenet

Pasi Hiukka

Näkeminen ja silmäterveys Näe ry

Riitta Hämäläinen-Bister

Suomen Kunto ja terveystoimikuntakeskusten
yhdistys SKY ry

Joel Jokelainen

Savon Yrittäjät ry

Sanna Lundgren

Valtakunnallinen Lastensuojelu ry

Anna Nurmi-Lehto

Suomen Kuntoutusyrittäjät ry

Seppo Pekkala

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Laura Hollanti

Sailab - MedTech Finland

Heli Suppula

Satakunnan Yrittäjät ry/Suomen Apteekkariliitto
ry

Hannu Urjanheimo

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Toimiston vastuuhenkilö

kunta- ja elinkeinoasioiden päällikkö

Suomen Yrittäjät ry

Tanja Matikainen

Hallituksen edustaja

Tiina Wangel

Lääkäripalvelu yritykset LPY ry

Tarkastusvaliokunta

Puheenjohtaja

Outi Haapamäki

Helsingin Yrittäjät ry

Jäsenet

Jussi Riikonen

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Toimiston vastuuhenkilö

hallintojohtaja Riikka Järvenpää

Suomen Yrittäjät ry

13.5 Verkostot

Luovan alan verkoston johtoryhmä

Puheenjohtaja

Aino Papinniemi

Helsingin Yrittäjät ry

Jäsenet

Sami Alasimi

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Anni-Veera Aitolehti

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Inkeri Borgman

Helsingin Yrittäjät ry

Juuso Enala

Akavalaiset Yrittäjät AKY ry

Hannu Lehtinen

Kymen Yrittäjät ry

Sini Linteri

Uudenmaan Yrittäjät ry

Johanna Lundán

Suomen Kultaseppien Liitto ry

Mirva Merimaa

Helsingin Yrittäjät ry

Miikka Niemi

Lapin Yrittäjät ry

Fehime Seifulla

Uudenmaan Yrittäjät ry

Sanna Suomi

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Toimiston vastuhenkilö

asiantuntija Sonja Antosalo

Suomen Yrittäjät ry

Hallituksen edustaja

Jyrki Hakkarainen

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Maahanmuuttaneiden yrittäjien verkoston johtoryhmä

Puheenjohtaja

Pamela Spokes

Espoon Seudun Yrittäjät ry

Jäsenet

Josephine Atanga

Helsingin Yrittäjät ry

Nada Bellam

Helsingin Yrittäjät ry

Faisa Egge

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Ali Giray

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Jaana Gummerus

Helsingin Yrittäjät ry

Cyrus Jebraeil

Lapin Yrittäjät ry

Granger Simmons

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Dan Wang

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Adam Zaghloul

Helsingin Yrittäjät ry

Toimiston vastuhenkilö

asiantuntija Sonja Antosalo

Suomen Yrittäjät ry

Hallituksen edustaja

Laura Helasjoki-Ristimäki

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Nuorten yrittäjien verkoston johtoryhmä

Puheenjohtaja

Jussi Pirhonen

Satakunnan Yrittäjät ry

Jäsenet

Atte Hartikainen

Savon Yrittäjät ry

Tiia Keskinen

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Anu Kuivaniemi

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Artturi Kuja-Kanto

Satakunnan Yrittäjät ry

Jasse Mertaranta

Kymen Yrittäjät ry

Päivi Riutta

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Emma Siro

Hämeen Yrittäjät ry

Sebastian Stenfors

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Anton Sutinen

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Joona Takkula

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Kirsi Virtanen

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Toimiston vastuhenkilö

verkostopäällikkö Kristiina Nyholm

Suomen Yrittäjät ry

Hallituksen edustaja

Jenni Parpala

Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Ruotsinkielisen verkoston johtoryhmä/Svenskspråkiga nätverkets styrgrupp

Puheenjohtaja

Maria Norrlin-Asplund

Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Jäsenet

Martin R.C. Andersson

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Annika Dahlvik

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Janine Henriksson-Wiberg

Uudenmaan Yrittäjät ry

Hippi Hovi

Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Heidi Kivilompolo

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Anton Salmi

Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Tom Stenmark

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Toimiston vastuhenkilö

projektipäällikkö Nellie Nyberg

Suomen Yrittäjät ry

Hallituksen edustaja

Andreas Ögård

Erikoiskaupan Liitto ETU ry

Yksinyrittäjien verkoston johtoryhmä**Puheenjohtaja**

Saara Liukkonen

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Jäsenet

Ismo Eerola

Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Juha Hentula

Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Satu Hirvonen

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Esko Katila

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Krista-Carola Mäkinen

Satakunnan Yrittäjät ry

Kirsi Paldanius

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Päivi Peltomaa

Helsingin Yrittäjät ry / Akavalaiset Yrittäjät AKY ry

Petra Pulkkinen

Hämeen Yrittäjät ry

Mari Ståhls

Uudenmaan Yrittäjät ry

Jarno Vuorinen

Lapin Yrittäjät ry

Anne Äikäs

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Toimiston vastuhenkilö

asiantuntija Sonja Antosalo

Suomen Yrittäjät ry

Hallituksen edustaja

Jukka Hurtila

Satakunnan Yrittäjät ry